

B2649.

5974

Pume täpp.

Wanemuise
näitelawa
+ TARTUS. +

[Large red scribbles]

Tume täpp.

ENSV TA
Kirjandusmuuseumi
Arhiiviraamatukogu

Lustmäng 3 vaatuses.

45411

Gustav Kadelberg ja Rudolf Presber

Tõlkinud: M. Konin.

Wanemuise
näitelawa
+ TARTUS. +

~~~~~  
"Wanemuise" näitelawa.

Januar 1912.

Tejelased:Ulrich von Kueckrott, wälja teeninud major.Thusnelde, tema abikaasa.HansElse

} nende lapsed.

Gebhard wabahärra von der Dühren.Marie Luise, tema abikaasa.Emmerich, nende poeg.Christian Adam Brinkmeyer, kaubamõnik.Lotti, tema tütarDr. Roby Woodleigh.Ida, teenija Kueckrottide juures.Anton, teener Dühren'ite juures.

---

Reg: olewik.Koht: 1. waatus: Berlinis; 2. ja 3. waatus:Dühreni lossis, Berlini lähedal.  
~~~~~

Esimene vaatus.

[Künnrotti juures. Hõnne elutuba solid vana-
moodi sisseseadega. Siinil suured perekonna-kiir-
mete pildid, naku viimase aastasaja ülikondades.
Keskul uks, kõrvaluks pahemal pool, wildakus nurgas
paremal pool viik lahtine uks söögikuppa. Ees pare-
mal pool laud ja istmed, kirjutuselaud ääris, selle
peäl telefon.]

1. etendus.

Else. Emmerich. Täraat Ulrich ja Thusnelda.

[Tüni algus on niimoodi mürkud, et ta sisurõhka
ja ettekande järel sedasama mõju avaldab, mis pal-
judes tükides lõpp, kus armastajapaar vammatelt
oma õnnistuse saab].

Emmerich [Else es seistes, südamlisult, waljult.]

Mii siis - mu armas, hää preili Else - ma tahan
seda uskuda?

Else [häbelisult]. Ja - te tahite seda ~~seda~~ uskuda.

Emmerich. Se on tõesti tõsi? Te armastate mind na-
tuke?

Else. Natukene ainult - ? Ei - see ei ole tüsi!
Ma armastan teid hirmsasti!

Emmerich. Ja mina teid alles! Hurra - [tormab
ta juurde ja võtab ta kaisse] mu armas, magus
ainus südamevara! [Suudleb teda]

Ulrich [paremi poolt, imestanult armastajaid
vaadeldes] No noh? Mis siis siin lahti on?

Thuseelda [pahemalt poolt] Else - laps - panna härra -
mis see tähendama peab?

Emmerich. See peab tähendama: et me teineteist ar-
mastame - tee tütar ja mina.

Ulrich. Na, nii palju olen mina ju ka juba aru
saanud.

Else [ennast Thuseelda rinnale visates] Ah ema-
kene!

Emmerich [edasi]. Ja et ma rõõge õnnelikum in-
mine ilmas oleksin, kui te mulle Else naaseks an-
naksite. Kas tahate?

Ulrich. Aga muidugi müüsta. Minu õnnistus on teil.
[Ajab käed laiali]. Tulge siia, väimees!

Emmerich [Ulrichi kaisutades]. Siin ma juba olen!

Else [ühtlasi isat naisutades] Papa!

Thusnelda. Aga isa, see ei läbi ometi nii ruttu...

Paruni härra, selle üle peab ometi enne järel mõt-
lema. Otsikulu pole ju...

Ulrich [kustiliselt]. Jumala pärast, wanamoor - ära
ütke talle mis abielu on - muidu mõtleb ta lõpuks
weel esja ümber.

Emmerich. Sääb võite murda olla - [Elset naisu-
tades, südamlikult]. See peab!

Thusnelda [pisardega võideldes]. Ah, Else - paruni
härra - Ulrich...

Ulrich [talle öla päale koputades]. Na, mis siis?

Thusnelda [nutma purtskades]. Ma rõõmustan ju nii
väga.

Ulrich. Oma nutab - nüüd on asi õige!

Thusnelda. Eht, sina. - Aga nüüd pean ma ometi
nõke... [Pöörab telefoni poole ninuma]

Ulrich. Ahis sa siis tahad?

Thusnelda. Ma pean ju seda rõõmsat sõnumit kõigile
meie tuttavatele telefonerima.

Ulrich [tõkestatult]. Muidugi, see on ju pääasi!

Fruusilda [apparadi juures, on kuulamiseturu kätte võtnud ja hüüab telefoni]. Meie tütar Else kihlas ennast praegu ära noore parun Emmerich von der Dühneniga! [Kuulatahes.] Mis? See ei lähe teile sugugi korda? ... Täevarene, nüüd ütlesin ma seda telefoni kesijaama.

Ulrich [naerdes] Sellega on ju ka veel aega. Mu armas parun, [teda pah. p. tooli juurde tõmmates] paar mõistlikku sõna peame siiski veel enne aja kohta rääkima. Saal on nii mõndagi. . . Te näete alles nii lühikesest aega meie majas — Emmerich. Sellest jätkus aega küllalt meile kahel — [Elseli kätt ulatades]. Eks ole, Else?

Else [õrnalt] Täiesti, Emmerich.

Emmerich. Te näete, Else tunneb mind juba täiesti — ja kui Teie vahest veel ei peaks minust küllalt teadma, [lustiliselt] ma tunnen ennast lapsest saadise ja võin teile kõige paremaid teateid anda. Ma sündisin 26 aasta eest Dühneni lossis. Entw. usu vanematelt — poisina. Põstimise juures anti mulle haruldane kuid ilus nimi: Emmerich.

7.

Läkastuse rõha, läätsad, lõpueksami ja teised laste-
haigused tegin läbi - ilma et täna sellest veel mi-
dagi märgata oleks! Kru wälimus... kui ma ka
just Apollo pole...

Else (naljatades). Ma ei usu, et see illusioon oli kui
sina.

Emmevendi. Mina ei usu ka seda! Siisugust toredat
mõkakahet ei olnud tal kindlasti mitte. Aga (Freisenski)
et ma kaunis korralik inimene olen, seda võite juba
uskuda, härra von Kuckrott.

Ulrich. Tean küll! Ja lähedates rahalistes oludes,
suurtsugu ja rikka wanemate poeg, kes ka päris
toredad inimesed olla, üks ainuke vdi, kes Amerikas
elab. Ei, ei, teie pool on kõik kõige paremas korras.
Õieti mui juures ka - vähemalt mis perekonna
daamedesse puutub. Minu teinepool siin - Theo-
milda von Kuckrott, sündinud von Meixling -
ta on mulle wahwa häa naene olnud! Ja et ta nii
kaura minuiga ära on kannatanud - seda talle
juba keegi nii pea järgi ei tee. Tule siia, Helde,
anna mulle üks musu!

Thusnelda [Ulrichi naisutades] Aga - Ulrich!

Emmerich [Elset naisutades]. Seesugune eeskujju
tekitab järeloomamist. [Sundlik Elset]

Ulrich. Ja meie tütar? Na, selle väikse pesa-
muna kohta [näitab Else pääle] ei ole teil
ju eneselgi kõige halvem arvamine. Lühidalt -
naiste poolt - lahuseta!

Thusnelda [ähvardab naerdus]. Aga selle eest milled!

Ulrich [naerdus]. Hirmus - eks ole! Sääal on kõige-
päält meie [hävra poeg] Hans Dietrich - [Thusnelda
poolt] mitu auehinda tennis mängimises on
tal juba? [Tähtsalt]. Europa ja ümbruskonna
esimängija.

Emmerich [naerdus]. Väln ja paus.

Thusnelda. Ah mine, ta on siiski tore inimene!

Ulrich. Muidugi. Pärts hää puiss! Na - praegu
on ta ülepeä kuula armastuse paaltis ja kui
tal nõnda lähel, seda tüdrukut omale naiseks
saada - siis istub ta willawakas ja naerab
peagi oma wanataadi üle! Ja see - isast härra...
[Kustilise emsironiaga] Teie - see on wast kena
nummer!

Else [naljatades ähwardab]. Papa, ära tee ise emast halvaks.

Ulrich. Oma auusa nime olene ju küll, Jumal ta-
natud, ikka ilusti puhta hoidnud — kuid andi
rehaministrins pole mulle rahjuss mitte antud.

Juba koolis: rehkendamine puudulise. [Oma otsa
pääle näidates]. Siin ja [südame pääle näidates] siin
kõigiti rahuldaw. . . iseäranis [mul kord südame
pääle näidates] siin. Selle eest aga [taskute pääle
koputades] säääl — „täieliselt mitte rahuldaw“.

Kui mul mitte [Thursnelda poole pöördes] see säääl
kassaministrins poleks olnud. — — Keldi, mis sa
säääl vieti teid?

Thursnelda [mis pak. poole kirjutuslana juurde on is-
tunud ja notifikatsioonid teeb, rutuliselt] Kihlakaardisid

tarwis ometi saata. Ma tähendan adressisid üles.

Emmerich. Ma paluksin väga, sellega veel võdata.

Mine vanemad peavad ometi enne oma tulevat
minijat tundma õppima.

Ulrich. Saamulikult. [Kohmetab] See tähendab —
kui teie isa nüüd selle ühendusega nõuus ei ole?

Emmerich. Olge mureta.

Ulrich. Na, ma ei imestaks siuguqi! Tema —
 müütlimõisaomanis, majoradiläär, kanstuhat
~~hommikud~~^{vakanaid} adra all, hobuseid tall täis — loss,
 millil neli torni ja mitte ainustqi hypoteki! —
 Kui ma selle wastu oma väikse kiivaninka pää-
 le säääl üleväl mõtlen, kus muud midagi pääl
 ei ole kui naerid, võlad ja protsessid ja siin
 Berlinis kõige paremal korral: kolmas plats teatris
 ja ühehobuse voovimees . . . kas ta säääl tüesti
 ja ütleb — mina seda ei teeks!

Emmerich. Tema teeb seda. Ja võnnuga. —

Wähemalt nii wõrd asi õllesse paantub . . .

Ulrich. Lubage armulikult — ja meie? Säääl ei ole
 te küll mitte nii kindel.

Emmerich. O siisqi. Minu isa on — seda wõite
 uskuda — hääsindamega inimene, tal on ainult
 oma — oma väikesed iseäraldused. Ta arvab, kui
 ühi teise perekonnaga nii lähedasse ühikusse
 peab astuma, siis . . . Ma tegin seda kord juba
 läbi, nad olivad nimelt pruudi minu jaoks

otsinud — [Etta sellekohase liigutuse pääle.] Ära
 ehmata, ma pole seda preilit tundmagi saanud —
 sääl wõiti siis enne terve perekond kuni kümme-
 ma põlweni suurekstegewa klaasi alla = ~~olewad~~
 ka kõik tip = top — minu õnneks leidis sääl aga
 üks onu, kes kala noaga oli söönud! Otsas ohgi!
Ulrich. Na, kui me talle vana tädipojad ja tütreid
 ette toome — niist lastest saaks ta rõõmu tunda.

Thusehelda. Kas ma ei wõies wast üht kogemata
 kokkupuutumist teie wanematega taimne panna?

Ulrich. Aga wanad, need istuwad ometi vana
 lossis Felchowi juures ja meie Berlinis Kurwörsti
 mulitsas... Kuidas peaks seda null tegema?

Emmerich. On juba tehtud. Ma julgesin juba ette
 teie nõuusolemise pääle loota ja ja kirjutasin oma
 wanematele eila kõik. Ja et nad nii küüni Karlsbadi
 niisides tänna õhtu siit läbi sõidawad... Kui teil
 siis midagi selle vastu ei ole, siis lähme Else ja
 mina wassalis wastu meid teretama...

Ulrich. Aga iseenesest müista!

Else. Kui ma neile ainult meeldin!

Emmerich [naljatades]. Jumaluse, wassalid on
süü halvasti walgustatud . . .

Else [sellessamas toonis]. Na, küll siis juba
lähele!

Thusehelda. Laps, ma hülistan õige enne weel
õnbleja juurde, et ta sulle weel uue kleidi . . .

Ulrich. Enne joome õige norepaari terwisess
üks pudel shampanjeri . . . Kätku, Else!

Else [naerdes]. Kuu sina ainult shampanjeri
wõid juua, papa! Aga täna pole mul midagi
selle wastu! [ära pah. poole]

Ulrich [sisseastunwa Ida poole]. Ida, kas meil
majas jääd on?

2. etendus.

Endised. Ida. Siis Gebhard ja Marie.

Ida [keskuse naudu]. On küll härra — — Kuid
enne: — üks härra ja daame on wäljas.

Emmerich. Just nüüd külalised!

Ulrich. Ei wõi tarwitada. Ütelge, miid pole kodus.

Ida. Aga saksad ütlevad: nad olta ainult mõ-
naks tunniks Berlinis.

Ulrich [iilonukselt] Siis mingi nad. linna amsambaid vaatama! Meil pole aega!

Ida. Kää küll, härra. [Läheb välja, jääb aga lahti-oleva keskm. ukse päält nähtavaks, kuna ta nõukab.

Wäljopoolle nõukades] Härra pole nõudis ja lasub ütelda: tee mingi linna amsambaid vaatama. [Panub ukse kinni].

Ulrich [naerdes]. Diplomortiline osavus, sellel Idal!
[Wäitelawa taga Gebhardi hääl].

Emmerich [kuulates]. Ma ei tea, see hääl...

Ida [tagasi tulles, kaks kaartid käes]. Nad ei taha ära minna!

Ulrich. Kes nad siis vieti on? [Kaartisid lugedes]

Gebhard wabahärra von der Dühren ja...

Emmerich [ehmatanult]. Ahnu waremad.

Ulrich. Hoigiwügeram! [Üks teistega ukse juurde tõtates]. Ah härrased, ma palun tuhat korda wabandust.

Thusnelda [seltsimisel ajal]. Me oleme otse õnnetud, paruni härra...

Gebhard ja Maria [ilmiwad wähe wõksimult keskm. ukse päält].

Ida [nendi etteastumise järel kõhe ära].

Emmerich. Armsad wanemad — papa — nana — Kust teie siis nii äkki tulite?

Gebhard [käega lüües]. Sellest pärast pooli, muuseas. Ma tahan kõigepealt ainult tähendada, et see hoopis isivärki vastuvõtmine . . .

Ulrich. Jaha eksitas, — ma olen otse —

Gebhard. Siina auusambaid tunneme me nimelt väga hästi — eks ole, Marie-Suisse?

Marie. Väga hästi, Gebhard.

Ulrich. Kuid teie ainult olete, kui piinlik . . .

Gebhard [nahele]. Pardon. Ma tahan sellel puhul ainult tähendada, et ühel meie silmapaistvamatest esivanematest see kõrge auu usaks sai, ühe ~~ta~~ valitsija mäletuse-samba jaoks kõrvallise kirjuna küsimuse alla tulla. Ja nimelt kummivõsti Otto Saisa auusamba jaoks.

Ulrich. Te võite kindel olla, paruni härra, et ma teie suguvõuna kõrget tähtsust täielikult mõistan hinnata.

Thusemilda. Eiga kaste siis ei tahaks istet võtta —

palun, armuline proua — paruni härra.

Gebhard [nerge vastupanemisega istet wõttes]. Meil ei
olnud sugugi nõuu kiidugiwiisi pääle tükkida.

Ulrich. Aga sellest ei wõi ju juttugi olla. Wakenord
mii perekonnade wahel peab ju tulewikus — —

Gebhard. Peab, üsna õige: „peab”. Eks ole Marie
Luise?

Marie. Ja muudugi, gebhard. [Tahab edasi rää-
kida]. Sul on ju . . .

Gebhard [waheli]. Küllalt. — [Ulrichi poole]. Lubage
et ma kõigepeält mõne sõna mii pojaga kõnelen.

Ulrich. Palun wäga. [Tahewad Thumelaga ünni poole].

Emmerich [on Gebhardi ja Mariega paremale poole laua
äärde astunud]. Armas papa, sa wõid arwata, et ma
kannatamatusest wärisesen, kõigepeält sinu käest
kuulda saada . . .

Gebhard. Sa saad seda kuulda. Ainult tahan ma
kõigepeält su tähelepanemist selle pääle juhtida, et
see minu asi ühesi on minu poolt tarwikuks
peetud arwemista awaldamise järje korda ära
määkida.

Marie. Kannatust, armas Emmerich. Isa avab...

Gebhard [Mariele wahile]. Küll!

Ulrich [nagu üleval Thusnelda poole]. Kui asi kiir-
rusiga edasi lähil - ma tänan!

Thusnelda [Ulrichile]. Na, kas tead, ma pean
sulle ütlima -

Ulrich [Gebhardi järel tehes]. Küll!

Gebhard. Ma teen vahut kõigepeält: a) asjaku-
ja: b) isiku wahel. Mis nüüd punkt a) punktub,
siis on, nagu sa tead, sinu emal ja mul alati
soov olnud, et sa - muidugi seisusekohases -
ühenduses selle häa eeskiru järel katsuksid käia,
mis su waremast sulle andsiwad omas õnnelikus
abielus.

Marie. Oma wäga õnnelikus abielus. Siin tubli
isa oli ikka eeskirjulik abielumees.

Gebhard [wäinse wainimise järel]. Kõnle raheli-
kult edasi, Marie Quise.

Marie. Ma lõpetasin, Gebhard.

Gebhard. Häa. [Edasi]. Küüd siis punkt a...

Emmerich [wähe kannatamata]. Aga sellega olid

sa juha valmis, papa.

Gebhard. Soo! Kui siis punkt b.

Ulrich [Fürseldale]. Kas ta peaks nimemädi terve tähestiku läbi võtma?

Gebhard. Kehalise ilmutuse küsimus!

Emmerich. Else on kõige ilusam, armastuseväärilisem, kenam olekus...

Gebhard [waheli]. Pardon, kõigepäält pean ma sulle tähendama: mina pole ialgi nii viisakuseta, et kellegile waheli räägin. Eks ole, Marie Luise?

Marie. Ja, seda ma pean ütleva, papal on...

Gebhard. Küll! [Heilde tuletades]. Millist ma nüüd mõnel sin praegu?

Ulrich [nagu enne]. A - B - D. st.

Emmerich [Pahumalt puult sisseastuwale Elsele wastu minnes]. Palun - otsustage ise.

3. etendus.

Endised. Else.

Emmerich [Else näest kinni võttes]. Lubas, armas

Else - [ühe pilguga Gebhardi pääle, korrigerides].

Lubage, preili Elisabeth, et teid oma armsatele waimatetele esitelen.

Eelse [segane]. Mis siis . . . need on . . .

Marie [tasa Gebhardile]. Ta on inimesena. [Waatleb teda labi lorguuni].

Gebhard [Mariele]. Ma olen rahul. — [Eelsele]. Andrei ühelt vanemale mehele seda päält näha wiisakusest andeks, et ta teid — selle iseäralise juhtumise puhul oma silmaklaasi labi waatleb. [Tõstab oma lorguuni silmade ette].

Ulrich [Thuseeldale]. Nagu peases teine loosi alla minema.

Emmerich [oma vanematelt, pooltasa]. Ärges tehke talle seda ometi nii raskest.

Eelse. Olge armulised, kui ma silmapilk wast kohasid sõnu ei leia, millega teid terwitada. Kuid — ma olen täepoolist nii segane . . . nii . . . nii

[Marie poole minnes]. Ah armuline proua — [Wõtab ta käre ja suudleb teda. Tõratab siis Gebhardi poole] — paruni härra, [otsib asjale sõnu, tõetab end äkki häbelikult ta rinnale, sindamlikult] — olge häa minu vastu!

Gebhard [tumm nägu, nagu häbines Eelse peäle

alla piiludes, kuid siiski kasvava häämellega.)
See pole küll just väga vormiline, kuid siiski mitte
vastumelt! [Tälle väinse wahaja järgi sellekohase
mänguga]. Ma tunnistan punket lo nüsama lõpe-
tatuks.

Ulrich. Jumalale tänu, nüüd viimaks on kõik
korras.

Emmerich [käsa laiali laotades]. Else!

Else [tahab ta kaenlasse tormata]. Emmerich!

Gebhard [wahile astudes]. Pardon. Keel üks silma-
pilk. Siin on weel mõned põhjusmõttelised küsi-
sed olemas, mis ma parunona päale & ette tahan
panna.

Ulrich [lähemale astudes]. Ah, nüüd tulen mina üle-
kuulamise alla. [Marie, Thiesnelda, Emmerich ja Else
astuvad tasa räänikes wahel taga poole ja kasvavad
siis ära söögituuppa pahemale poole]

Gebhard. Ma pean enne wabandust paluma, kui ma
mõne küsimisega võik olla teie õrna tundamust
haaran.

Ulrich. Ärge häbenege ühtegi, paruni härra. Kii-
õrn ma ei olegi. [Istuvad paremale poole].

Gebhard. Von Kuckrothide perekond on mulle
muidugi hästi tuttav. Keegi Ottokar von Kuck-
roth võttis võidurikkalt osa ratsanikkude pääle
tunnamisest Fehrbellini juures.

Ulrich [näitab väikeses ühe portree pääle paremal
pool].

Gebhard [teeb ülestäustes kontsu kokku lüües lü-
hikese, tumma kumarduse pildi veele ja võtab
uresti istet]. Keegi Diihelm von Kuckroth sai
suure kuninga iseäralise kiituse e. aliseks
Lutherani lahinguväljal.

Ulrich [näitab tummalt ühe portree pääle paremal
pool].

Gebhard [märgib nagu üleval, Edari kõneldes].
Teisise Hans Wolf Ulrich von Kuckroth ratsutasite
Orléansi juures üsna noorukese ohvitserina
eelkõneajana kaasa ja lahkusite teenistusest
anuga kui major. [Teeb lühikese sõjaväelase
kumarduse.]

Ulrich [kumardab niisama lühidalt sõjaväelaseviisi].

Gebhard. Ja teie pueg viimaks, Hans Dietrich von

Kuenerott peidi kahitsemiseväärilise õnnetu juhtumise
sunnil kuninga teenistusest lahkuma. Ja nimelt
17. detsembril läinud aastal.

Ulrich [tasase ironiaga oma ette]. Kell 12 päeva —
Üsna õige. Te olete ju päris konversationslexikon,
paruni härra!

Gebhard. Kind on siis veel ainult tarvis teie abi-
kaasa perekond läbi waadata.

Ulrich [rüümsaks saades]. Ah so. No siis pärimis-
[Kõnilise saatusele allaandmisega uuesti istet wõttes!]
Waatame! Aga ma wain teile kinnitada, et mu
naese perekond läbi ja läbi amsatset amastuse-
wäärilistest inimestest wõis sisal, kelle kohta
Teie kindlasti midagi istelda ei saa olma.

Gebhard. Sellest on küll. Siis oleks na seegi punnet
rahuloldawalt lõpetatud.

Ulrich. Jumalaki tänn! ... [Jälle süügitava poole
küüdes]. Lapsed —!

Else ja Emmerich [ilmuvad süügitava naise pääl].
Siin me oleme —

Gebhard. Pardon. Üks silmapilk.

Ulrich (näega äranimeks märku andis). Koh-
minge jälle sisse!

Else. Kui kaua aga meil õnnistuse pääle peame
võtama. [Kaob ühes Immerichiga].

Ulrich. Missuguse perekonna võtame siis nüüd ette?

Gebhard. Minu oma.

Ulrich (naerdes tõrjudes). Aga, armas poorm, see on
siis ometi — —

Gebhard (haavatult). Ma peaksin arvama, et see
teile mõndagi huvitust pakub . . . .

Ulrich. Aga muidugi — teie maja kumberserikast
ujalgu tahav ma põhjalikult läbi uurida —
nüüd pärast! Praegusel silmapilgul võin ma
oma karsitust vaevalt maha suruda!

Gebhard. Hää. Terme Synkowi lossi arhiiv on
teile vahalt tarvitada. Pean juurde tähendama:
väga tähtsapanemisewäärt loss!

Ulrich. Tahav ma ka pärast waadata.

Gebhard. Meil on süäl üks tuba, milles suur
Napoleon oma põgenemisel Moskwest ühe öö
unita müüda saatis. Siis üks galerii, millest

räägitakse, et sääl vahust võseti meid esivanema
 prona Roswitha ümber käib.

Ulrich. Ma tahan katsuda ennast auruväärilisele
 pronale tema lähemal ilmumisel esiteleda!

Frage aga...

Gebhard. Üks silmapilve. Ahim kohus on, veel üht
 tähtsat punkti kõne alla tuua.

Ulrich [reignieritult]. Kii siis jutustage!

Gebhard. Teie ei tea võib olla sügugi, et minu
 abinaasa mulle ka ühe tütre on sünkinnud.

Ulrich. Ma tean.

Gebhard. See elab Amerikas.

Ulrich. Tean ma ka.

Gebhard. Nüüd küsiti teie: mispärast elab üks
 Dühnen Amerikas?

Ulrich. Ei, armas parrun, ma ei küsi mitte. See
 ei lähe mulle ju sügugi korda.

Gebhard. Pardon. See lähel teile palju korda. Teil
 ei ole mitte aimult õigus, vaid ka kohus seda
 küsimist mulle ette panna!

Ulrich [nerviliselt]. Kohu algu: kui mul kohus on —

misparast elab ta Americas?

Gebhard (väikse wahaja järel). Minna ei tea seda mitte. Moodsad ideed! Kõnesäänuud „omast elust”, et „elama” peab.

Ulrich (huvitatult). Ja mis on ta siis sääl mees ilmas teinud?

Gebhard. Klaveritundisid on ta andnud ja õpetust maalimises. Aga nüüd on tal asi korda läinud. Ta on ühel pallipidul üht kuulsat advokati tundma õppinud. — See luguspeetud mees. —

Ulrich (nimitab). On ta ära wõtnud!

Gebhard. Ei. Ta on teda Floridas oma büroo ette otsa seadnud. Tal on sääl õige luguspeetud noht. Kuid — te olite siin ise üht asja püüdnud... Minu tütar teab oma kirjades nii palju hääd ja ilusat sellest mister Woodleigh'ist jutustada, ta katsub silmanähtawalt seda meest meile lähemale tulla, et ma seda täiesti võimalikuks pean... See mees on, nagu ma kahjuks tähendama pean, ainult kodanlisest seisusest! Ja

sellipärast siis tahtsin ma teilt küsida: Kas teie võib ulla — seda pahaks paneksite, kui mina — võib ulla oma tütre ja selle kodanlise amerikalase abielusseastumisega nõuus oleksin?

Ulrich [tujuvalt]. Mu Jumal, kui nad sääl Ameerikas nii ajast maha jäänud on, et nad aadeli ei tunne... siis pigistaksin ma ühe silma kinni.

Gebhard [ülatab tolle kätt]. Mähha tehtud?

Ulrich [võtab kätte]. Mähha tehtud. [Söögitoa ukse pääle näidates]. Kas ma tohin nüüd — ?

Gebhard. Ma palun.

Ulrich [ilmelelt hüüdis]. Lap — sed! Sisse teiega! Nüüd võite aga ka täispoolist tulla!

4. ständus.

Ulrich. Gebhard. Else. Emmerich. Thusehelda.

Marie. Siis Ida.

Emmerich [ühis teistega söögitoast tülles]. Wümmars!
[Naagu ennegi]. Else!

Else [naagu ennegi]. Emmerich!

Gebhard [jälle walele hüüdis]. Üks silmapilk!

Marie [paludes]. Gebhard, noored inimesed watawad

juha kõige suurema närsitusega sinu otsust —
ja kui sa mind tahad kuulda võtta. . . .

Gebhard. Sa pead minuga rahul olema, Marie
Luise. [Seab end seisakusse] Härra von Kuckrott,
sõmilisem proua — mul on teile palve ette tulla,
mis teid inimestana paneb: Mul on auru teilt
oma poja Emmerichile teie tütre Elisabeti rääk
pehuda.

Emmerich ja Else [ühel ajal. Hõisates ette tullis].

Ah, papa — seda õnni.

Gebhard [waheli]. Pardon. Teie isa ei ole oma nõuus-
olemist veel mitte awaldanud.

Else [rõõmuga]. Selles oleme kindlad.

Ulrich [ennast keitsakalt seisakusse seadis]. Seda
ei tea ma veel sugugi! Ma pean omi teie õige
enne. . . .

Emmerich [ilmeelikult]. Selle pääle me ootama ei
hanna. [Käsa laiali laotades]. Else!

Else. Emmerich! [Tahavad üksteise kaenlasse langeda].

Gebhard [jälle waheli hündes]. Käs silmapilki!

Emmerich [närsitult]. Aga mis siis weel, papa!

Gebhard. Ma tahaksin ainult ütelda: nüüd tohite te üksteist kuulustada.

Ulrich [lõbusalt]. Ema, nüüd on kõik korras.

[Kuna ta Thusseldal ümbert nimmi võtab, Gebhardi poole]. Mina tohin vmeti, armas parun?

Gebhard [hääs tujus]. Ja, pilkage aga pääle. Kui see ka vähekeste kaudu kestis - nüüd on meil vmeti üks kindlustused, et ihtegi tuisust enam ei tule.

Marie [liigutatult Gebhardile]. Seda tegid sa hasti.

Gebhard. [Läheneb talle, nagu tahaks Gebhardile suud anda]

Gebhard [diskreetselt tagasi tõrjusdes]. Küll.

Ulrich [wärskelt]. Ja nüüd on šampanja wist küllalt külm. [Gebhardile]. Kas te ka ei arwa, armas parun, et klassikeni noore paari teewiseks...

Gebhard [keela waadates]. Seda nõuans küll wana komme, aga ma kardan, Karlsbadi song...

Emmerich. Aga, armas papa, sellest ei wõi vmeti nüüd enam juttugi olla!

Ulrich. Jäägi oneti siia!

Else [Gebhardile]. Ah ja, palun — [meelitades]
papa.

Gebhard [armsalt puudutatud]. Nimituse „papa“
pääle ei ole mul küll veel mitte vieti viigust,
kuid ma tahan teda siiski häameeliga vastu
võtta. — Nii siis, armas laps, — olen nõus!

[Tõstab Else pää oma poole üles ja suudleb ta
kelmisalt hõitud huuli].

Marie [valjanalt alwardades]. Kehine, niid
sa ei võtle „küll“.

Gebhard [Mariele]. Küll.

Ulrich [sisseastuvale Idale, paremale poole laua
pääle näidates]. Šampanjer siia! [hakkab sisse
valama]. Armuline paar — paruni härra — kas
tahan paluda — See klaas meie armsa noore
pruutpaari terviseks!

Ida [on neskinn. unse nardu ühe nardiku toornud,
mille pääl jahutajas naks pudelit šampanjerit
ja suvam noogu klaasid sisseuivad, ja on selle
paremale poole laua pääle seadnud].

Mis siis - meie preili on ennast ära kihlanud...
 Kuidas see mind rõõmustab! [Raputab Else nätt,
haarab siis Gebhardi käest kinni ja raputab seda,
seab ennast siis Gebhardi taga, pühalikult ta sõnu
kuulates].

Gebhard [on laua juurde astunud ja võtab klassi
kätte. Pühalikult. Tummub ennast sääljures Ida sääl-
oleku läbi külitatud]. Minu daamed - minu härrad.
 Übage, et ma [kerge kurnardusega Ulrichi
poole] - kui ka vast mitte kõige auuväärilisem,
 siis ontri nahtlemata kõige vanem -

Ulrich. Palun, selles asjas pole ma auuahne!

Gebhard. Et ma selles perekannas, mille päale kohne
 soov hiilgus [kergelt piltide poole reintel liigutades]
 häämulega alla waatab, mõne lihkise sõna ütlen.

Ida [pisaratega võideldes]. See on nii liigutaw.

Gebhard [kärsitult]. Ja, kui mind ihtepuhku segotaks!

Ulrich [hüüsimiselt pausudes Idale]. Katsu et sa
 wälja saad, Ida.

Ida [nagu ülesval]. Ah, ma rõõmustan ju nii!

Ulrich. Rõõmista kusgil mujal. [Annab Idale klassi].

Joo wäljas.

Ida [klaasi wõttes]. Täna! [Gebhardi klaasi
wastu liinus, diskret]. Prust! [Keskelt ära]

Gebhard [wahi hellalt]. Ma pean tunnistama, see
wiis teenija poolt. . . .

Ulrich [rahustades]. Wa' armas, tubli möbel -
wabandage ainult, parun.

Gebhard. Kii siis - te wast naeratasite reespädi
tasahiljusele selle imelikku wana härra üle,
kes alles jänka nõukolenise ja ikk sellega toime sai,
palawalt igatsedid nõuusolenist. . . sõnir wäaki-
ma. Kuid see sündis meeliga. Waadake, maailm
on suur - ja perekond on väike.

Ulrich [pooltasa Ihusneldale]. Küll kasvab suu-
renaks.

Gebhard [äritatied]. Ja - kui teie kõnelda tahate. . . .

Ulrich. Olen juba wait!

Gebhard. Täna. - Kii kaks väikest perekonda
näituseks suure ilma wastu ühinewad, siis on
wanade kohus wahitornis walwada, kas mitte
mõni segaw ollus sellesse ühendusesse ei tiku.

Sest kui kaks armastajat altari ette astuvad, siis
 siis sisab terve nende sugukond nende taga ja
 nad kõik ulatavad ühendas üksteisele näge-
 mata omad käed. Kui mina aastal 1868 —

Ulrich [tasa]. Kiigevägeman!

Gebhard [edasi]. Oma Mariet kosisin — siis ei võt-
 nud minu armas naene mitte üksi mind mehes,
 õi! Ja läks ühtlasi mu onupojale rittmeisterile!

Ja mu vürde domkiriku praostile naases! Ja
 mina võtsin ühes temaga kõik pramad ja preilid
 tema perekonnast.

Ulrich. See pidi ju lõbus piln olema.

Gebhard. Oli ka. Ja õnnelik abiellu järgnes sellele.
 See sama sugust harmoonilist aluspõhja Teie jaoks,
 mu armasad lapsed, leidis rõõmuga mu valvas
 silm. Kui tustan ma siis oma klaasi ja hüüan
 mille esivanemate ilusal kombel: hurraa — hur-
 raa — hurraa!

Ulrich. Marie. Thunhelds. Olse. Emmerich [lõovad
 üksteisega klaasid kokku ja raputavad nasa].
 Hurraa, hurraa, prost!

Jda [prauvile olava keskmise uuse läbi oma
relaasi sisse pistes]. Prost! [Karb]

Marie [liigutatult Gebhardile]. Sa kõneled omati
liig ilusasti.

Gebhard [Emmerichile]. Na, ja sina, mu poeg —
sa ei kõnele ju midagi?

Emmerich [kes parajasti Elset suudleb]. Ma olen
ju nii väga ametis, papa. [Suudleb Elset jälle].
Aga — seda võin ma teile ütelda — kui me
kord mees ja naine olime ja teie juurde mõi-
sasse wälja sõidame . . .

Ulrich. Sääli tuleb mul meelde: Kas te oma
naabritega siis läbi ei käi?

Gebhard. Ivoonlikult. Muidegi teada kõik läbi
ja läbi suurtsugu seitsmond. Pääle ühe!

Selle on wana nivi ise mu nina pääle istu-
tanud! Üks naaber, ütles ma teile . . .

Marie [wäikest hõbedast kumpwenikarpi talle
ulatades]. Wõta üks pätsikene.

Gebhard [wõtub ühe, panib suhu, nagu ei pa-
nises ta seda enam tänukegi Ulrichile]. Kui ma

sellest inimesest ainult kõnelen, siis tõuseb mul veri
 (Mariele). Anna mulle veel üks pätsikene. [Wötal veel
ühe, sääljures Ulrichi poole edasi kõneldes] Rahu-
 tavad nimelt suurepäraliselt. — Ja kui ma selle woi-
 matu isanda päale mõtlen, sapipalawisse olen ma
 juba tema pärast enesele kaela wihastanud. Tema
 pärast üksi saadab arst mind Karlsbadi.

Ulrich. Rahustage ennast, arustatud sõber, küll meie
 juba wõie pahandused teist enam hwiame. Meie
 perekonnas. . .

Gebhard. Ja, selles olen ma kindel. Ma tunnen enese
 siin nii kaitstud, nagu mõnes rahusadamas!

Ulrich. See olgu üks sõna! Ja selle päale joome!
 [Oma klaasi tostes]. Prosit, armas parun!

5. etendus.

Endised. Hans.

Hans [luutiliselt keskm. ukse kaudu]. Palun, mulle
 ka üks rituas!

Thuselda. Hans, armas poiss, kuo sina siis peitud?

Ulrich. Na, sa saad imestama! [Hansu esiteledes].

Lubage, meie poeg —

Gebhard. Olen wainustatud [Raputab Hansu kätt].
Ulrich [hustiliselt]. No, pane tähele Hans, ma annan
 sulle mõistatuse üles! Kes on ennast täna
 hommiku ära kihlanud?

Hans. Mina!

Ulrich. Lambapää - sinu öde!

Else. Ja, Hans, sa wõid meile õnnelikuks saada.

Hans [täis rõõmu]. Tee mulle rah. Selle kunst-
 tükiaga olen mina ka walmis saanud.

[Ennast seisandisse seades]. Õnnelik peigmees!
Thusnelda [rõõmulikus ärevuses]. Sa wõiksid
 sid ennast preili Lottile?

Ulrich [tõrstes]. Ja tema ütles "ja"?

Hans [humoriga]. Na, kui ta mehe ^{saab} naga mina
 olen, on see ju iseenesest mõistetaw.

Gebhard [kes neid seletusi kaswawa imetusega
on kuulanud]. Ja, aga lubage -

Ulrich [ilma Gebhardi tähele panemata, väga
lõbisalt]. Ema, müüd on mõlemate laste eest
 hoolitsetud!

Thusnelda [nuttes]. Ja - ühel päeval.

Ulrich (lustiliselt). Ja „rõõmustab“ juba jälle! [Gebhardi paule inestusega]. Ja, parun, mis siis teiega on? Kas teie ei rõõmusta siis ühes meiega?

Gebhard. Kõigepaalt lubage mul mõned küsimised noorele harrale ette panna.

Ulrich. Aha — nüüd võetakse siis see eksamine!

Gebhard (Hansule). Pääle selle kui ma rõõmustavast asjast teada sain, et te ennast olite ära kihlanud, on mul arusaadav huvi, teada saada, kellega te ennast olite ära kihlanud.

Hans. Ah, kõige kenama, vaimustavama tüdrukuga, ühe inglise —.

Gebhard. No ja, aga sel inglil peab ju ka nimi olema!

Ulrich. Sääb ei leia te midagi laiduväärilist.

Hans. See on nimi kõige parema kõlaga.

Gebhard. Sov? Kas tahis siis paluda...

Ulrich. Gotha aadeli-almanachi ta küll ei seis... selles raamatus te teda ei leia.

Gebhard. Missuguses raamatus siis?

Ulrich (telefoniraamatut lana päält võttes ja kõrgele hõstes). Telefoniraamatus! Sääb siisab terve

lekkimälg täis . . . .

Gebhard. Ja - mis siis teie tulevase äia nimi on?

Kans. Brinkmeijer!

Gebhard [karjatades]. Brink - meijer.

Marie [partlikult Gebhardile]. Kõta üks pätsikene.

Ulrich. Kaubavõnnuks Christian Adam Brink -
meijer.

Gebhard. See ?!

Ulrich. Kuidas nii siis, "see" ? [Thuseeldale]. Mis
tal siis müüd jälle on ?

Gebhard [vihaga]. See juurstrükk !

Kans. Wabandage, mu tulevane äi on piima-
wabriku omanik.

Gebhard. Tema piim annu sees, aga selle mehiga ei
taha ma mingit tegemist teha.

Ulrich. Missis siis mitte ?

Gebhard [kaeblikult]. See ju ongi see naaber!

Ulrich [ehmatamult]. Kõigewägewam Jumal !

Gebhard. Teie saate aru, et ma seesugustel asja-
andel . . . . Inli, Marie Luise. [Pöörab ukse
kõvle].

Emmerich [Gebhardi tagasi hoides]. Da ei wõi

ometi nüüd ära minna!

Elsa [Mariele]. Meie terve rõõm vless otsas.

Ulrich. Ei, ei - nümsõdi me teid ära minna ei lasi. Ma tunnen ju kaubanõunikku. Ta on väga kena härra. Võimata et tema...

Hans. Mista siis on teinud?

Gebhard [aritatuult]. Mõis sada aastat juba elavad Dühnenid Wäinsses = Syykewis, ja kuningi ei ole kellegile meelde tulnud, mille esõiguse püüdnudada.

Ulrich [usumatault]. Ja seda peab mu hää, wana Brunnmeijer teinud olema?

Gebhard. Ja muidugi. Kui ta selle mõisa omandas, mitte wõõrsilegi ei tulnud ta meile.

Ulrich. No ja, seda vless ta ju täpolest teha wõinud. Kuid - wast kartis ta, et teda mitte niilalt sõbralikult wastu ei wõeta.

Gebhard. Ma vless iivist ilutuled põlema pidanud. panna, kui see härra mulle seda annu pakub?

Kujutage emselle ette: wõta esimestel paawadel mien ma teda ühel wõsjonil. Kinnult mui mõlema mõisa wahel on üks wäikene aas. Wauvalt kolmisada

maru wäärt. Ma pidiin teda omandama selle pärast, et ma säält wett tahtsin kaewada. See aas tuli nüüd enamparuumise teel müügi alla. Ja see inimene on niisõrd kartita, et ta wümsalt ühis parub.

Ulrich. Ja lubage . . .

Gebhard. Ma alandan ennast niisugusele, et tema juurde astun ja ütlen: „ku härra, mina tahan aasa omale saada!“ „Mina kah!“ ütleb tema.

Ja hakkab mind kõrgesse ajama. Mina parun: wiissada. Tema ütleb: kuussada. Mina küüran: seitsesada. Tema: kaheksasada. Ja lõpuks — mis te arwate?

Ulrich. Sai tema aasa omale.

Gebhard [wihaga]. Just wastuoksas. Ta jättis ta mulle. Wüetuhanda marga eest sain ma ta kätte.

Ulrich [naiuw tagasi hoidis]. Na, vähemalt wõisite te oma wett säält kaewada.

Gebhard. Seda ma ka tegin — kuid leidnud pole ma mitte tilkagi! Ja säält juures on sel inimesel julgus, mind kaheksa päewa selle järel jahile wüt-

suda. Ja kas teie, kust ta need linnud on saanud? Minu maa päält. Ma olin ninnelt kalli raha eest tõnuparandusiks hulka fasanikukksid tulla lasknud — tema muretses eneseli odavaid maid kann ja nüüd istuvad minu kuked terve päeva sääl tema kanade juures ja lõbustavad. ~~(Terve päeva sääl tema kanade juures)~~
 Neid laseb ta nüüd minu nina eest maha.

Ulrich [pooltasa Thusneldale]. Kuita teaks, et minca sääl ühes lasksin. [Helistatakse väljas].

Thusnelda [ehmatamult Ulrichile]. Siina, Ulrich, väljas helistatakse — see on vist karbanõuniks.

Ulrich. Walmista teda ruttu ette.

Thusnelda [ära keskelt].

Gebhard [Ulrichile]. Ja niisugusil oludel arvate minust, et ma teie majas selle härraga. . . .

Ulrich [ka kannatamatavalt muutudes]. Issand Jumal, ma ei arva teist midagi, aga. . . .

Emmerich. Ära hvida sa seda ei saa, warem ehk hiljem.

Gebhard. Siisgi, küll ma tean, kuidas seda ära

hvida. Tule Marie Luise.

Ulrich [teda tagasi hvides]. Aga see pole ju küisi
mü hull, mis mu sõber teile on teinud. Natukese
hää tahtmiseega võib seda korraldada.

Hans. Küiid kus te veel teatawat viisil temaga
sugulasesse saate.

Gebhard. See'p see ongi. Näib süsgi, nagu oleks
ma vähe ruttu piri olnud.

Ulrich. No, kuulge, seda etteheidet ei või teile küll
üesgi inimene teha. [Kannatamata]. Meist peate
ometi ka vähekesegi hoolima — pagana pihta!

Gebhard [käredalt]. Härra von Kueckrott! Ma
pean ometi väga paluma.

Else [paludes]. Pajsa!

Ulrich. No ja, see on aga na. . .

Marie [Ulrichile]. Wätke teie ka üsks pätsinene!

Hans. Mul on väga piimlik, et ma selle wäikese
süüta põhjus olen. . . . Küiid paruni härra, teie ei
või ometi nõrda, et ma teie fasanide pärast oma
pulmad katki jätaksin!

Ulrich. Wõi et mina teie aasa pärast oma sõprade

est nese linnu panessin!

Gebhard. Pardon, mul pole mingisugust viigust nenda, et te minu tundmustest kuidagi viisi hoolisite. Oma pojaltpoitan ma küll, et ta seesugustel juhtumistel . . .

Emmerich. Ma ei pea omi viimases sinust ilma jääma? Else!

Elsa. Emmerich!

Gebhard. Üks silmapilk. Äkki on sinu taustas ilmunud-

Ulrich. Ja kõis oli juba kõige paremas korras.

Gebhard. Tule, Marie Luise.

Ulrich. Kinni pidada ma teid ei või, kuid ma hoiatan teid, väljas võite härra Brinkmeijeri kogu juhtuda.

Gebhard. Ma loodan, sel härral saab niivõrd arusaamist olema . . .

6. etendus.

Endised. Brinkmeier. Lotti. Thusnelda.

Brinkmeier (rikakas berlindlane, 50. aastate keskel keskel Lotti ja Thusnelda. Ta on Gebhardi viimaseid sama külvand). Arusaamist — [Gebhardi pooli]

Ma, see on mul mokka müüda!

Gebhard. Säältä on. [Arvide]. Anna mulle kaas
pätsinest!

Brinkmeyer. Ma mõtlen mind ja mu Lottit wõ-
takse siin hurraaga wastu, kaalustamise ja mu-
sukesega. Ja selle asemel [Throneldale] ei taha
te mind sissegi lasta? Na, see on mul mokka
mööda.

Ulrich [Brinkmeyerile wastu, südamliselt, kuid
wähene põniliselt]. Tulge aga muudkui sisse,
mu armas kaubamees.

Brinkmeyer. Ei lasknudgi ennast tagasi hui-
da. Kii kartlikud meie ei ole. [Laialt ette tules!
Gebhardile]. Ohust, paruni härra.

Gebhard [waewaga enesest jagu saades]. Ohust.
[Brinkmeyerist mööda minnes, Ulrichi poole].
Nagu ma juba ütlesin — ma nähtsin, aga mu
rong Karlsbadti . . .

Brinkmeyer. See ei äita teile midagi, sest Karlsbad-
ti lähem mina ka homme! Kiskaugeli olete te
mind ju wihastanud, kuni tehter mind sinna
saadab.

Gebhard. Palun väga, mind saadab ta sinna.

Brinkmeyer. Te mõtlete vist, et hallinas teie jaoks üksi jookseb! See on mul maksa müüda. Mõne kilga peate ikka lubavasti minule ka jätma.

[Lothile]. Lotti, mind mine aga kõigepealt oma tulevase äiapapa juurde ja anna talle üks tubli musu.

Lotti [Ulrichile]. Kas tahan?

Ulrich [teda kaisutades ja suudeldes]. Mu armas laps.

Brinkmeyer [Gebhardile]. Waadake, seda müüsite teie kahe saada, kui te vähekeste lahnum oksite minu vastu. [Jälle Lothile]. Siis lähed sa vana nadi juurde ja anna talle nätt...

Lotti [raputab Else nätt]. Hüü me juba läbi saame inimestega.

Brinkmeyer. Ja paruni härra ja paruni proua ees teid sa knixsu — iseäranis paruni proua ees.

Gebhard [galant Lothile, kes tema ees knixsu teeb]. Mul on iseäraline tüm — [rõhuga] teid tundma õppida.

Brinckmeyer [Kriewalt]. Minu üle seda wähem.
Woin mõelda.

Gelhard. Pardon, ma ei tahtnud sügugi . . .

Brinckmeyer. Ärge'nd tehke nii! Teil on midagi
minu vastu — juba trepi pääl kuulsin teid
kirewat.

Gelhard [Wihaga]. Kirewat?! Marie Luise!

Brinckmeyer. Minu pöhtusmõte oli alati: inka
atse! Hänga sarwist!

Gelhard. Ma tahaks ometi paluda, neid wõdli-
si loonraugist . . .

Brinckmeyer. Ei tohi te mulle pahaks panna. Seda
taob mu äri enesega ühes. Kui terve päew leh-
madega tegemist teed . . .

Gelhard [Mariele]. See mees ei sa landast wälja

Ulrich. Aga, palun, kas härrad ei wõtaks mitte
istet. Siis läheb juturajamine ju weel ladusamalt.

Else. Emmerich. Marie [suminwad Gelhardi ühe
tuoli pääle]. Palun.

Lotti. Hans. Thuseilda [suminwad Brinckmeyerit ühe
tuoli pääle].

Lotti [Brinkmeyerile]. Mitte isemellne olla.

Gebhard [istet wöttes]. No siis minugi pärast.

Brinkmeyer [Gebhardile]. Na, et tee enne istusite — —

Gebhard [jälle püsti karates]. Palun wäga!

Kans. Kii siis wast istuwad härrad ühel ajal.

[Gebhard ja Brinkmeyer, kes teineteist silmast ei lase, surutakse hisse povalt tuuli päälle].

Emmerich [noartega ja chariega ennast tagasi tõmmates]. Jumolale tänu — nad istuwad.

Brinkmeyer. Kii siis palun, paruni härra — ma kuulen kisiskõrwul — mis on teil minu juures laita.

Gebhard. Ma ei tunne enesil sugugi türgist olemat, kuidagi wiisi arwustada. Kuid ma arwan siisgi, et meie mõlemad ühes perekonnas —

Brinkmeyer [mitte aru saades]. Kuidas nii — ühes perekonnas. Tahate te mind kasulapsesks wõtta?

Ulrich [seletades Brinkmeyerile]. Parun Emmerich nihlas ennast meie Ellega ara.

Gebhard. Palun wäga. Ainult esimesed läbirääkimised alles olivad sellis asjas.

Ulrich. Fösi. Siisgi on pöhibendatud loetus olemas, et

lähema 25 aasta jaoksul sellest ühendusest asja
saab.

— Brinkmeyer. Else ja noor paarun — säääl soovin
ma õnne. [Emmerichile]. Teie pidawat ju ka
päris kena härra venna!

Gebhard [änki pahaselt]. Kivi te sellega vast üteld
da tahate — ?

— Brinkmeyer [rahulikult]. Jõsi. Seda tahaksin ma
ütelda! Sest teie pole minu vastu mitte kena
olnud. Kuidas olite te minuga ümber käinud!
Kagu vaeste kuoli kasvandikuga! See on mul
morkna müda!

Gebhard. china — teid? —

— Brinkmeyer. Ja muidugi — teie mind. Esimesest
päevast pääle küsasite mind, kus te ainult
võisite.

Gebhard. china — teid? —

— Brinkmeyer. Ja muidugi, Teie — mind! Ja mis
pärast — ? Et mul julgust oli noisat osta, ilma
teie käest enne luba küsimata.

Gebhard. Seda ei olnud teil tarvis. Kuid te vales

47.

minust hoolima pidanud.

Brinkmeyer. Na, see on mul mureka mõnda!

Gebhard. Teie elukärijaga sain ma kindlalt läbi
kõik need aastad!

Brinkmeyer. See häa lammas nelas kõik wiha
enese sisse, kuni talle ühel päeval rabandus tuli!
Seda meelähäd minna teile aga ei tee.

Gebhard [resigniert]. Siis ei jää küll minul mind
üle!

Brinkmeyer. Ei ole teil tarwis. Minuga võib igaks
läbi saada, kuni ta ainult tahab. Sest kui ma
ka mitte nii haritud pole, et te mind mõne profes-
soriga ära võinsite vahetada, ja nii ilus pole, et
te mind toailustuseks võinsite tarvitada, ains
mees on Christian Adam Brinkmeyer alati olnud!
Ainuisi olen ma ennast üles tüütanud nende
kahe käe ja selle pääga. Kolme lehmaga hakkas
sin ma tookord pääle Jänesenõmmes - ja täna
kõnige aga kus ma olen! Seda laske endale ütelda
ja siis mõtlete teisiti minu üle. [Rahulikult lõpe-
kades] Soo. Ja mind kus me südame päält kõik

ära olen ütelnud. . . .

Gebhard. Aga mina pole ija. well sonagi kõ-
nelenud!

Brinkmeyer. Aga mina. Sellest on küll.

Gebhard. Mulle mitte!

Brinkmeyer. Ka, on nüüd lähisaamist teiega?
Mis te siis well tahate?

Gebhard. Sellel tähtsal ilmapilgul, kus kaks pere-
konda ühinuda tahavad. . . .

Brinkmeyer. Ah, mis - ruar rahwas saagu tei-
meteisega õnnelikuks, mitte perekonnad!

Gebhard. Mul on suutu teistsugune arvamine!

Brinkmeyer. Võimalik. Kuid see pole õige.

Gebhard. Mina annan oma pojale aadlikkirja
abielluse kaasa. . . .

Brinkmeyer. Ja mina oma tütrele sordidkirja.
Ka mitte halb!

Gebhard. Ja sellipärast olen ma slawawa su-
guwõsa pääna meie traditsioonidele wõlgu, selle
üle walwata, et sellesse ringi olluseid ei astuks,
kes küll wäga aruwäärilised wõiwad olla, kuid

tulivatele põlvvedele kui tume täpp paistaksivad
perikonna ajaloo!

Brinkmeyer [väht otsaette hoides]. Palun, ütlege
mulle see lause veel üks kord! —

Gebhard. Nii siis: mina kui elava suguvõsa pää...

Brinkmeyer [wahkele]. Ei laske aga olla! Ma mõistan
juba! Mina olen üks „tume täpp“! See on mul mor-
ka müüda!

Sotti [ettepoole tülles, trööstides Brinkmeyerile]. Papa.

Brinkmeyer. Sotti, mu laps, sina oled ka üks tume
täpp.

Ulrich [wähe äritatud ette tülles, Gebhardile]. Auusta-
tud paruni härra, ma arwan tõesti, te lähete siin
liig kaugele.

Gebhard [äritatud]. Palun wäga, teie üksi olete süü-
di selle piinliku sõnawahetuse juures.

Ulrich. Kuidas siis nii mina?

Gebhard. Teil kohus olesks olnud, mind oma sõprusel
härra Brinkmeyeriga teada lasta.

Ulrich. Na, ärge mulli seda pahaks pange. Erities
mõtsite te mu terve perikonna läbi kuni kümneadas-
se põlwe, siis olesks ma veel teile oma sõpru üles-

Ingena pidanud. . . .

Brinkmeyer. Püudub ainult veel, et te piktinud oleksite, kellega te ühes koolis käisite! Wast oleks sääli ka veel mõni misugune raswaflekk leidunud, nagu mina olen! Kirewase pärast meel kard, kui ma mitte misugune rahuline inimene ei oleks. . . Christian Adam Brinkmeyer, kes neljakuümne aasta eest kolme lehmaga Berliini tuli — tume täpp! Endale sedasugust ütelda lasta — ainult et suurtsugu perekonda sissepääseda — ei, seda pole meil, Jumal tänatud, mitte tarwis! Sellest löbiust tõmbame ennast parem tagasi!

Gebhard. Palun wäga — meie tõmbasime en-
did enne tagasi. See asi on minu jaoks lõpetatud.

Brinkmeyer. Minu jaoks rah.

Gebhard. Tuli, Marie Luise.

Brinkmeyer. Tuli, Lotti.

Zimmerich [meelärakheitlikult]. Ja, mu härrased, lubage mulle alandlikult küsida: oleme me siis

müüd kihlatud —

Hans — Wõi ei ole ma mitte kihlatud?

Gebhard. Te ei ole seda mitte.

Brinkmeyer. Palun väga, kas minu tütar kihlatud on või mitte, selle üle otsustan mina.

Teised [läbisegi]. Papa — Gebhard — Pärmi härra! —

Aga — See on uskumata!

Gebhard [wahelisegamist tähelepanemata jättes, jõuga]. Härra von Kuecroth, ma seletan kindlalt, kui tee poeg selle härra tütre kosis, ei anna ma oma nõusolemist sellises abielus. [Näitab Emmerichi ja Else poole]. Palun mõelge selle üle järele!

Emmerich. Aga papa!

Brinkmeyer [naisana ägedalt]. Ja mina seletan teile: Kui tee tütar selle härra pojale lähub, siis ei anna ma oma nõusolemist sellises abielus. [Hansu ja Lotti päälle naidatus]. Mõelge selle üle ka järele!

Lotti. Aga papa!

Ulrich [wihaselt]. Aga pagana pihta — minu härrad...

Brinkmeyer [Gebhardile pilgates]. Müüd saame siis näha, kes oma tahtmise läbi viib!

Gebhard. Seda saame näha. [Emmerichile] Mu
poeg, sa lähed jalamaid minuga ühes sellest
majast.

Emmerich. Sa ei või seda aga oneti täsiselt....

Gebhard [suurepäraselt]. Ma nävan seda
sinnult kui von Dühunite suguvõsa pää.

Emmerich [saatuseli alla andis]. Ja, kui sa nii-
moodi minuga kõneled... [Pöörab Gebhardi poole].

Else [Thuseelda kätte wahela langedis]. Mamma,
ma olen nii õnnetu.

Gebhard [meidurõõmsalt Brinkmeyerile]. See
on kasvatus!

Brinkmeyer. Kõrind näitame nii korras,
mis meie võime. [Käskivalt]. Lotti, sa tuleid
nüüd minu juurde!

Lotti [rahulikult]. Ei mõtlegi selle pääle, papa!

Hans [Lottit kaisutades, hõiskavalt]. Kuu hoi-
ane ühte!

Brinkmeyer. No, see on mul soovika müüda!

[Paludes]. Lotti, mu tütar, ära mind blameri!

Ma käsen sind kui Christian Adam Brinkmeyer-
eri suguvõsa pää.

Lotti. Ja kui sa ka ei tea kuidas käsed, papa,
 [Hansu pääle näidatus] - tema on melle mukka
 nõuda ja talle lähem ma mehele!

Drinckmeyer [wõidurõõmsalt Gebhardile]. Waadake,
 see on ka kasvatus! [Tõndsalt]. Kaste nüüd
 tahate wõi ei - meie teeme pulmad !! [Gebhardile].
 Pulmakutse saate õigel ajal kätte!

[Beerie]

Teine waatus.

[Eluruum [Diele] Dühneni loosis Smurtsuga sissesead, wanad, rasned mööblid. Rida wanni esivanemate pilt. Modern noore daame portree kamina pääl. Pehmal pool ees ühepooliga uks, mis näitelawa pääle lahti käib. Paremal pool uks. Paremal pool suur aken. Sellest waade parni.]

1. etendus.

Marie. Anton.

Marie [on kohwilaua korraldamisega ametis, ühe inimese jaoks].

Anton [tuleb paremalt poolt, torbimist hüüriega ja suurt astinapipi käes nandes]. Sot — paruni prona, siin tain ma wärske saia külast.

Marie. Hispärast see siis täna nii palju aega wõttis, Anton?

Anton. On ju alles pool kümme, armuline prona — ja kuni paruni härra tagasi tulevad — nägin

meid praegu alles metsast wälja tulema... õiget
teed üli maha nad ju enam ei näi, sest aadis
kui...

Marie [on väikesest torbikust wälja wõtnud ja
väiksesse kõrbesse paigutanud].

Tunata pärast, ärge talle seda meelde tuletagi.

Anton. Kuidas. Eila tahtsin ma neile midagi
jutustada sellest sääl teinupool — [näht sunn ette
pannes, tasa] sellest kaubanõunikku härrast...

Sääl läksiwad nad aga nii jamedas...

Marie. Ja — ta on praegu wähe nämmilik

Anton. Na, seda on nad ju vieti alati. Ja alles
nädal sest aadis, kus nad juba wäga hommikust
seda wett oma tühja nõhtra wõllawad — nii ilma
soojaks wõi rannita — see ei wõi ju häda olla inimese
ristinimesele.

Marie. Na, laske aga olla. Pääsi on praegu: et
ta kõik korras liial olewat, kui ta oma hommikust
jalutusnäigelt tühja nõhtra soju tuleb. [Järelekat-
sudes ja spiritusitule ära kustutades]. Kohwi on
kuum, munad on soojad, wõi on jää sees —

Anton. Punduvad ainult need ajalehed.
[Wõtab maksi seest mõned lehed ja paneb nad
lauri püüale]

Marie. Kas te siis postis ka juba ära töite?

Anton. Ja, sõitsin rattaga säält mooda.

[Panib mõned kirjad lehtede juurde]. Paruni prou-
ale oli ka üks kiri. Ma panin ta verandal
õnbluslauri püüale, sest ma mõtlesin —

Marie [elavalt]. Ometi mitte Amerikast — meie
Maryelt?

Anton. Kiri oli peaaegu seda moodi.

Marie. Siis tahan ma ometi kohe — [Tahab ära
paken. p.].

Anton. Aga postitempel oli Berlin. Ja õmbri-
ku püüal seisis „Hotel Bristol“.

Marie. Kes võiks see küll — ? Ma igatahes on
selle kirjaga siis sega. [Äärib jälle kohvilaua
juurde].

2. etendus.

Endised. Gebhard.

Gebhard [tulib keskest, hääs tujuis]. Homminest,

Marie Luise.

Marie. Kommikut Gebhard.

Gebhard. Tore päew täna... Olen päris näljane
kui hunt. [Lämb lina juurde].

Marie. Mii on õige. Kõik on ka juba valmis.

Gebhard [waatab lina üle, pahaselt]. Ei, ei ole mitte
kõik valmis. Kus siis mu sink on?

Marie. Wahanda ainult üks silmapilk, aga näsk-
jalg linnast... [Antonile]. Kõrsige ometi nõõpis...

Anton [uttu minema keskelt]

Gebhard. Armas Marie Luise, ma ei tahaks mitte häva
meelega nõisakuseta olla, kuid ma pean siiski tä-
hendama, see kahtsusewääriline hoolimise püüdis...

Marie. Aga Gebhard, see wõib ju tõesti kard ette tulla.

Gebhard [jõrisedes]. Muidugi, siis wõib aga ^{ka} kard ette
tulla, et ma elusalt nälga suren.

Marie [rahustades]. Na, na, seda sa ei pea. Wõid ju
wahicajal ühe wõileiwakese...

Gebhard. Wõi on arst mul ometi ära keelanud. Aga
see on muidugi laual.

Marie [tahab talle kohwi sisse walada]. No, siis hakka
kohwiga päält.

Gebhard (lünkab jonnakalt tassi tagasi). Kui mul
sinni ei ole, siis jäägu terve sine söömata.

Maria. Ja, ja, siis ole ometi ainult - - -

Anton (keskelt, väikse kandikuga sisseastudes,
kiivult). Siin on sine.

Gebhard. Viimaks! . . . Nüüd on jälle kohvi kül-
maks läinud.

3. etendus.

Endised. Emmerich.

Emmerich (keskelt, ratsõõli konna, priiskelt sisse
astudes). Hõmmisut, armas papa. Ah - sa oled
just einet võtnas - ma aitan kaasa. (Mariete)
Mamma, suudlen nätt.

Gebhard. Noh, nur peig, sa oled nüüd ikka nii
hõmmus wara juba üleval. Ma ei uskunud sinna
sinni kui sind alla Rehderfi poole nägin aja-
wat.

Emmerich. Ma tahtsin sulle waltisijale rahunene
näppude pääle waadata. Mul oli koke waltlus
et see mees purjutas - wabanda, mamma.

Gebhard. Na, ja - ?

Emmerich. Mul oli õigus, ta oli taitsa joobnud.

Gebhard. Juba nii vara?

Emmerich. Ei, see oli veel eila õhtust saadik.

Ajasin ta kobe minema. Kas tead, need wanad
küünid sääl üleval, papa — nende asemel
lasen need ehitada.

Gebhard. Sina? Na, minul ei ole küll vist sugugi
enam kaasa rääkida?

Emmerich. Uiga, kas sa siis ära oled unustanud?
Sa tahtsid ju terve juhatuse nimu kätte anda?

Gebhard. Tahtsin ma tõepoolest. Kuid ainult ühel
tingimisel...

Emmerich. Et ma pruuli von Kuckrotti kosiin?

Gebhard. Uige. Ja et sa teda mitte ei kosi —

Emmerich. Kuidas nii siis? Sääl pole ju veel
võime süna seldud.

Gebhard [äritatult]. Minu poolt — küll.

Emmerich [nahustades]. Na, na, papa. Wõta nüüd
aga sinet.

Gebhard. Kuidas pean ma siis seda tegema? Sa
oled maal ju kõne singi ära võtnud.

Marie [kes wakupääl näputäw kätte on wõtnud ja pahemale poole istunud, tahab üles tõusta].

Ma tahan kohe . . .

Gehard. Jase olla. [Pahaselt taldreks ja tassi eemale liiskatus ja pusti tõustes]. Mul on nüüd isu õnnelikult ära launud.

Emmerich [talle pahemale poole jargi minnes].

Mul on õiglaselt kätjus, papa, ka wast mina . . . .

Õieti olin ma ette wõtnud sulle sellest täbarast asjast alles siis täärvida, kui sa supelusreisilt tagasi oled. Kuid et sa nüüd Karlsbadi seuggi ei sõitnud . . .

Gehard. Ei wõinud ju. Pidin ma sääl wast iga sammus pääl sellele seitsme lehmaga mehile wastu juhtuma?

Emmerich [naerdes]. Lehma oli ainult kolm, papa. Täälegi poleks sa härra Brinkmeyerit sääl näinud. Ta pole nimelt ka mitte sinna sõitnud.

Gehard. Ahks siis mitte?

Emmerich. Seelypärast et ta jälle sulle ei tahtnud wastu juhtuda.

Marie [on keskm. üksesist wälja märku andnud, istub jälle oma näitvõga parem. poole].

Anton [keskelt, koristab diskretselt laua ära. Keskkelt minema].

Gebhard. Kuid ma seda oleksin aimanud . . .

Emmerich. Igatatiis oled sa nüüd siin ja härra Bismarckga ka. -- Sellepärast peaks suuti arvama, et müstlik lähirääkimine --

Gebhard. Ma olen täiesti selle vastu.

Emmerich. Ja wabanda -- ma tahaksin siiski väga paluda . . . kuidas kujutad sa endale selle aja edaspidist näiku ette?

Gebhard. ette ütleme endid lahti.

Emmerich. Kes -- "meie"?

Gebhard [sõnnega näidates]. Mina -- ja iseenesest mõis ta sina.

Emmerich. No kuule, armas papa, mi "iseenesest mõis teda" ei lüa ma seda sugugi olevat. Kuid ma otsusele jõudsin preili Olset naaseks võtta, siis ei oleks see mitte üks nõõdamine w tuju minu juures. Ma armastan teda.

Gebhard. Seda võid sa ju ka edespäidi teha.

Emmerich. Ei, armas papa, Toggenburgi rüütliks ma ei kõlba. Ja siis — sa andsid ju ise oma nõusolemise. Ja kui sa seda tagast järgi tagasi tõmbad mingisugusel põhjusel, pean ma siis minema ja nagu kõhlijoiss kogelama: „Chupreili, ma ei tõi, kui papa on teisiti mõelnud“ — Me paistaksime ju otse tõbrad.

Gebhard. Kes — „meie“?

Emmerich [Sõrmega näidates nagu enne Gebhardgi].
Aha, mina — ja iseenesest mõista ka sina.

Gebhard. Ma pean siiski väga paluma — aumkartust, mis sa mulle võlgned. . . .

Emmerich. Ei unusta ma päris kindlasti mitte ära! Aga sa ei või ometi nõuda, et ma seesuguses südamikuisimuses ennast lihtsalt nagu jahikoer lusen tagasi vilistada. Viimati olen ma ju täisealine.

Gebhard. Palun väga. Kui sa mulle oma „kodanlist“ seadusekoamatut tahad nina all hoida — Täisealine oled sa koepoolt küll. — Ja kui sul seda kurba julgust leidub [esimomumate piltide

pääle siintel näidatusõj neile siin härra Christian
Adam - Brinkmeyeril kui sugubast eiteleda . . .

Emmerich. Issanad Jumal, ma ei kosi ometi
mitte härra Brinkmeyerit! Ja kui ta sulle word
liiq lähedale tükis, nõid teda ju ära raputada.

Gebhard. Siis tunned sa teda halvasti: see ei lase
ennast ära raputada. — Aga et ja siisgi nüüd
nõuuss mõtmed olewat, ilma isaliku nõuuss ole-
miseta naest wõtta — ole nii lahke.

Emmerich. Sa tead ju wäga hästi, ilma sinu
hääsarwamiseta — ialgi.

Gebhard. Aga, armas pruuss, nüüd ei saa ma
enam aru. Selitan ma sulle, et sa ei pea
naist wõtma — ei ole sa nõuuss. ütlen ma: wõta
naene — jälle sa ei taha. Ja, kolme kuuga nimel,
mis sa siis wõeti tahad?

Emmerich. Et teie mõlemad oma luba annate —
ilma ühtegi „kui“ ja „agata“.

Gebhard. Kuiddas see võimalise peaks olema
hülyute piinliku moteti wahetuse järel — ei
ole ju ühtegi teed olemas.

Emmerich. Siisgi, papa. Ja mina olen tida
juba käinud. Ma käisin nüüdsama härra
Brinksmayeri juures.

Gebhard. Ma olen keeletu. Sa palusid tema
käest mist koguni vabandustgi?

Emmerich. Selleks polnud mul mingit põhjust.
Ole kindel, et ma talle oma arvamist . . .

Gebhard. Chui arvamist . . .

Emmerich [edasi] Chui arvamist õige selgelt ära
ütlesin.

Gebhard. Jäme oleksid sa pidanud olema.

Emmerich. Olin ma.

Gebhard. Wäga jäme.

Emmerich. Olin ma koh.

Gebhard [lepitatud]. Bravo! - Ja mis ta ütles
selle päält?

Emmerich. „Chinge kojus“ ütles ta, „ja kõnelge
oma isast-härraga just niisama!“

Gebhard. Wäga õige. . . see lähendab . . .

Emmerich. Väata, papa, Arabia mõttelark.
Averroës ütleb:

Kui õnn sind maha jätab teel,
Siis mine jälle sinna,
Kust wälja läksid reisi eel,
Et nut teid leidma minna!

Gebhard. Mina aga ei ole mõni Arabia mõttetark
ja päale selle ei saa ma sugugi aru, mista sel-
liga tahab ütelda.

Emmerich. Mida sa härra Brinkmeyerile rõõgese-
päält pahaks panid, on ometi ainult: et ta unustas
sinn juures külas käiku teha. Ilus. Mina panin
talle siis ette: Teie mõlemad teete nii — nagu ei
olks te teineteist enamalt näinudgi — nagu poleks
kõige vähematgi teie vahel juhtunud ja tema teeb
sulle nii kuidas kord ja kohus oma külas käigeks.

Gebhard. Kiv siis peaks ta minu juurde — ?
Ilus. Oli ta sellega nõus?

Emmerich. Takamaid midugi mitte, aga nagu
ma preili Lottit tunnen. . . .

4. stendus.

Endised. Anton. Siis Ulrich. Brinkmeyer.
Lotti.

Anton (heskelt). Härra kaubanõunik Brinkmeyer.

Emmerich [nardes]. Na, kiiremini ta seda enam
kõnnutada ei võinud.

Gebhard [chariili]. Võta sinda teda vastu. [Tahab
ära minna].

Marie [nutte Gebhardi käewõrest kinni võttes ja teda
kinni hoides]. Sina ei tahi nüüd ära minna,
Gebhard.

Emmerich [tema näeult kinni võttes ja kinni hoides].

Nüüd pead sa, papas. [Antonile]. Me laseme paluda.

Anton [ära keskelt].

Gebhard. Aga siis laske mind ometi lahti!

Brinkmeyer [ilmus keskm. uksest, sedasama viisi nagu

Gebhard näe alt kinni hõitnud Lotti ja Ulrichi poolt].

Kas te ei tahar siis mind lahti lasta?

Lotti [teda näealt kinni talutades]. Ei, papas, nüüd ei
aita midagi.

Ulrich [teise näe alt kinni hoides]. Nüüd peate sisse
minema. [Kad lüknarvad Brinkmeyeri diskretselt
tuppas].

Gebhard. Pärus marutantsitajad!

Brinkmeyer. Na, see on mul mokka müüda. Nii
siis ilus. [üht sammu tuppas astudes] Sina ma olen.

Gebhard [astub ka ühe sammu Brinkmeyeri poole]
Siin ta on.

Emmerich. Marii [on Gebhardi lahti lastnud, kuid
seisavad wakti pidades ta selja taga].

Brinkmeyer [enamast kokku wõttis, nauruga]. Paruni
härra -

Gebhard [naisama]. Ah härra -

[Brinkmeyer ja Gebhard seisavad ühe minuti ühes-
teise wastu, siis teewad mõlemad äkki põgenemise moodi
liigutuse paremale poole ükse poole, resp. keskele].

Ulrich. Lotti [Brinkmeyeri tagasi hoides]. Siia jääd!

Emmerich. Marii [Gebhardi tagasi hoides, ühel ajal]
Mistte plikku panna!

Brinkmeyer [komilise resignatsiooniga Gebhardile]
Käa politsei on teil siin majas. . . Koh, siis ei
aita midagi. Paruni härra, ma luban enesele enuast
esiteleda. Minu nimi on Brinkmeyer. Kaubawõumise
Christian Adam Brinkmeyer.

Gebhard. Armas. Arwan seda nime juba kuulnud
olewat.

Brinkmeyer. Ei teaks, kus see wõis olla. [Lotti
esiteledes]. Minu tütar Lotti. [Lottile] Tee knixsu

mõlemate ees.

Gebhard. Wäga armas.

Brinkmeyer. Ja siin minna armustatud sõber von Kuckroth — [misle wahle rääkides] äh so, tuma lohib ju teid juba tunda.

Gebhard. Ma mist ei eksi, teie olete mu uus ülaedne.

Brinkmeyer. Päris uus. Ma mõtisin kalmeveerand aasta eest mõisa oma kätte ja teen jalamaid oma kiilaskäigu.

Gebhard. Kui nõnab seda küll ka — [hoovitades] hää nõnbe.

Brinkmeyer. Sain aru. Ja et — „hää nõnbe” — ääri nõnab, et külalisele tooli parutakse, siis olete te wast nii lahke . . . .

Gebhard [ägedalt]. Pardon, mina tean üksigi, mis kard ja nõnbe . . .

Brinkmeyer. Ma mõtan sõna jälle tagasi. Ainult mitte äritust!

Marie. Kas härrased ei tahaks istet mõtta?

Emmerich [Brinkmeyeri poole tooli liikates]. Palun, härra kaubanõunnis.

Ulrich [Gebhardile, tooli lähemale liikates]. Tulge, paruni härra.

Gelhard ja Brinkmeyer (istuvad wahuse rõõlemise
järele ühel ajal, üksteist silmitsedes).

Lotti (kergendatult Emmerichile). Jumal tänatud,
nad istuvad.

Emmerich. Na, nii kauget olivad nad mit juba
kord.

Brinkmeyer. Rõõmustan väga võimaluse üli teid
tundma õppida, paruni härra. Igatsesin juba väga
selle järgi.

Gelhard. Minuga taiesti süüsamu. Meeldite enesele
siin wäljas?

Brinkmeyer. Mina - enesele? Wäga. Kas ma
nüüd aga taisteli na nii meeldin, selle üle pole ma
weel selgusel.

Gelhard (juttu teisale juhtides). Ümbrus on igatahes
wäga ilus.

Brinkmeyer. Pale laita. Ja siis - hää läbisaami-
ne noabusega.

Gelhard. Oli tüüpolest wäga hää - seniini.

Brinkmeyer. Küll saab jällegi süüsamu olema.
Kui me üksteist lähemalt tundma õpime.

Ja kui alles jahiaeg tuleb - mul on nimelt suure-

päraline fasanide jaht.

Gebhard [pahaselt, ägedalt]. Ma tean. [Ennast kokku mõttis]. Teie olite kaupmees, häva kaubanduses?

Brinsemeyer. Piimavabriku omanik. Ma saadan kurele käispiima, mõid, juustu, erisaadusena: idudest vaha lastepiima - kui teil nõud tarvis läheb, paruni härra.

Gebhard. Saan meele pidama.

Brinsemeyer. Ja nõis omal jõul loodud. Kelja-
nümne aasta eest tulid -

Gebhard [pahaselt naheli]. Kolme kuuaga Berliini. Sellest paja tasiti mulle juba küllalt nümne nõud.

Brinsemeyer. Ahina + teile? Me pole keisreriist ware-
malt ju näinudgi. Kii siis võin ma teile seda
ainult esimene nõud jätustada!

Gebhard. Ma, igalalhes oleks mulle armas, kui ma
ka nümnest nõuda sellest kuullesin.

Brinsemeyer [lõhusalt]. Seda ma luban. Ei pea te
mulle pahaks panema. Ma uhkustan nümne nõud
sellega, mis nõuda olen saatnud. Teil on minevise -
[pahtide pääle nõudates] teie esivanemad. - Ahinud on

olevite - minu lehmad.

Gebhard (ülrikhile, saelekehtlikult). Juba jälle laudas!
[Äkki piisti kõustes Brinkmeyerile]. Herra Kauba-
nõuunis, mul oli isäraline armu teiega kutvaks
saada -

Brinkmeyer. „Ja nüüd tehke, et jälle minema saate“
[ülestõustes]. Ahistan!

Gebhard, Ma olen liig viisakas -

Brinkmeyer. Olen seda tänuiliselt märganud. Aga
see on ju ka õige, esimese tutvuse jaoks oleme küllalt
lahkusi teinuteisile ütelnud. Kii siis, Lotti, tule - kui
meid ka ei tea kui tõnniliselt tagasi hoitaks, me teame,
mis hääd komme - lähme.

Marie [tasa Gebhardile]. Kas sa nii ei taha teda paluda-?

Gebhard. Küll. [Brinkmeyerile]. Herra Kaubanõuunis,
ma teen teile iseenesest mõista lähemal ajal oma
vastukülaskäiku.

Brinkmeyer. Ma võin teile juba ette kinnitada, teilt mee-
taks niisamasuguse kosuluse südamelikkusega vastu,
nagu see mulle siin nii võnnustaval viisil osaks sai.

[Trumalaga jättes]. Paruni herra - armuline proua -
see oli meile siinuses auuks! Jõubust meil rääkimata.

[Üra minus Ulrichile]. See on mul mokska müüda!
Emmerich [Lotti]. Ja peab see nüüd terve tagajärg
 olemaagi?

Lotti. Oli ometi innaagi algus.

Brinkmeyer [usse pääl meel kard ümber puartes]
 Issane, õige, sääl tuleb mul meelde, ma tahtsin
 meel millegi üle rõnelda. Sääl on ües - meel ües
 punast - mitte tume - puhas ärilik asi.

Gebhard [mitte aru saades]. Mis misse mõlemisse - ?

Brinkmeyer. Mulle räägiti, te olla mõne aja eest
 kusunil võrjonil selle väikse aasa omandanud
 sääl teinupool -

Gebhard [pahandatud]. Omandasin. Ei ole mul ka
 sugugi kahju.

Ulrich [Brinkmeyerile]. Ärge ometi sellega tulge.

Brinkmeyer. Te olete võguni õige tublit hinda ta
 eest maksnud.

Gebhard. See aas on meel palju rohkem väärt.

Brinkmeyer. Hoib ju alla. Kuid rohkem mina igatahes
 ta eest ei annaks. Kui teie aga ta mulle oma hin-
 naga jätta tahate. . . ma võtan ta heil üra.

Gebhard [imestanult]. Muetuhanda marga eest?

Emmerich [ivõnuga]. See on aga täesti wastutulemi-
ne, papa.

Brinkmeyer. Kas tahate?

Gebhard. Kõlal ju õige meelitaw — kuid see on mist
misõnaga äravõtmise sunn? Kõhutsen.

Brinkmeyer. Na, kanname rahju üheskoos. Üks süda
ja üks aus. Kumbgi pöble [ilalab talle käe wastu]
Käed kokku, paruni härra.

Marie [pääle käies]. Gebhard!

Emmerich [selsamal ajal]. Papa.

Ulrich [selsamal ajal]. Võtke wastu, paruni härra.

Gebhard. Mii siis — hääl küll. Et teile oma wastutule-
kust kunnistust anda [Lööb näti]

Brinkmeyer [hunnuriga ta kätt raputades]. Aha tänan
teid õige südamliselt.

Ulrich [weel noosalewaid Gebh. ja Brinkm. käse
kinni wõttis ja hoidis]. Ja mu härrad, et te käed niid
kord oniti ükskiist on leidnad, kas te ei tahaks niid
selle juurde jääda?

Brinkmeyer [südamlikult]. Mul ei ole midagi selle
wastu, paruni härra.

Gebhard [jätli aritabud]. Kõige päält on küll minul siin

ma arvanist avaldada.

Brinkmeyer [lustiliselt]. Palun. Avaldage.

Gebhard [austäädlikkusega]. Ma olen nüms.

Brinkmeyer. Tunnalale tänu!

Marie [ihelajal]. Wimmaks ometi!

Ulrich [selsamal ajal]. Rahulysing. Saame nella
hüna.

Emmerich [hõisates]. Hurraa. Papa! Ah, kui Else
nüüd siin oles...

Brinkmeyer [Emmerichile]. Kas te ei taha kord ak-
nast wälja waadata? Sää! teiselpool naasipuhma
juures see väikene tüdruk nutetud silmadega...?

Emmerich [akna juures, lastab kása laiali]. Else!

Else [hüäl alt]. Emmerich!

Emmerich. Ma tulen. [hüppab aknast wälja].

Ulrich [naerdes]. Hüppab kahi aknast wälja!

Brinkmeyer. Ja sina Lotti - [aknast wälja wäidates]

See noor mees sää! kõrwal?

Lotti [wälja hüüdes]. Hans!

Hans [hüäl wäljast]. Lotti!

Lotti. Aknast wälja ma küll ei hüppa! [Jookseb keskm.
ukse kaudu ära].

Marie. Ja mina hoolitsen eene eest. [Ära pahem. puole]

Ulrich: Tavaliselt känes. Waimaks onneti on paarid onnelikult koos. [Wõtab mõnusalt ühe tooli pääl istet]. See maksis waewa —

Brinkmeyer. See on mulle maksia mööda! Aga nagu see minewa kord oli — [Gebhardile]. Küüd wõin ma onneti jälle sellist jutustada? Kuidas Te meid sääl piinasite! Issand Jumal! [Istub mõnusalt] Oli see üks eksam! Ha, ha — ha!

Ulrich. Oma lipniku wjast saadik pole ma enam nii higistanud! [Brinkmeyeriga ühel ajal naerdes]. Ha, ha — ha!

Gebhard [Brinkmeyerile]. Te ajasite mind aga wa kuumaks! Ha, ha, ha, ha! [Kõik kolm naeravad ühel ajal, ühes tempos]

Brinkmeyer. Mis mina teie üle olen vihastanud, paruniks!

Gebhard. Ja mina teie üle, kubanõunnikuks! [Ühine lai naer kolme puolt].

Ulrich. See polend enam mittegi vihkus — see oli juba wõiduajamine taxistustega.

Brinkmeyer. Ja sääljumus olivad need ju kõik ainult asjata sekeldused.

Gebhard (vastu rääkides). Pardon... asjata sekeldused...?

Brinkmeyer. Kas nüüd perekonnad ühtki siinivad või mitte — on onuti üks sama kõik...

Gebhard. Ebage, kui tume täpp...

Brinkmeyer. Ah, tume täpp ees või taga — see on ju äinsta kõik.

Gebhard (tõstis). Kes nagu mina, selle pääle peab vaatama, et neliteistkümnite põlvne, mis meie taga...

Brinkmeyer. Pääsi on see põlv, mis meie ees on — see on pääsi. Seda sain ma oma ihu kütjes tunda, kui minn poeg selle rumaluse teigi oma nase-mõtmisega.

Ulrich (ehmatamult piisti karatis). Jumala pärast, ärge teie sellega onuti nüüd pääle hakake!

Gebhard (tähtle pane liiviks saadis, nõhnus). Pardon — kuidas see oli? Teil on veel üks poeg? Sellest ei tea ma ju midagi.

Brinkmeyer. Katjuse ei olund mul tuksord veel

suu — muidu oleksin teile kindlasti sünnimise
teate saatnud.

Gebhard [isika meel huvitatud]. Ja mis ta on tei-
nud? Rumal naaserõtmine? Kuis nii?

Ulrich [natsub juttu teisale juktida]. Ta on nimelt
väga kena noor inimene. Aga — — —

Brinkmeyer. Lasse mind nüüd üksi mõelda,
Kuckroth. Minu paeg on nimelt maalija. Kolab
teine isika sääl all lõuna pool ümber — no ja
ühel päeval võttis ta oma modelli naiseks.

Gebhard [kohkumult]. Kelle ta võttis?

Ulrich [meeläratavalt]. Koh, nüüd läheb jällegi
lahti!

Brinkmeyer. Oma modelli! Piltlusea itallase!

Üksa korralis tütarlaps, kuid kingsepa tütar!

Gebhard [hõusva kohkumisega]. Kingsepa tütar?!

Brinkmeyer. Arge ennast äritage, parun. See mees
istub Capri saarel — sääl te ju omelti endale saapaid
teha ei lase.

Gebhard [kaeblikult]. Me saame ühe kingsepa oma
peresonda!

Brinkmeyer. Ja, seda ütlesin ma tookord ka. Ja olin

wäga vihane selle abielu üle. Ja andsin noortele inimestele oma neeldmise.

Gebhard. No ja - ?

Brinkmeyer [rahulikult]: Nad on väga õnnelikuks saanud ivistisega.

Gebhard. Te ei ole ennast ometi tagust järgi lasknud ära lepitada ?

Brinkmeyer. Ajasin kama küllalt vastu. Kuid lõpuks on ju ikkagi mu poeg. Ja need kenad, väikesed mudilased - terve kupaatus võib iga silmapilks mu mõisasse tulla.

Gebhard. Ka - . . . king sepp ?

Brinkmeyer. Waewalt uskuda. Kuid kui teie just rõhku selle päale panete . . .

Gebhard. Ma tänan ! . . . Härra Brinkmeyer !
Kuulge nüüd mu viimast sõna !

Brinkmeyer. Jälle sõrd :

Gebhard. Ma olin walmis noorte paaride õnneli järgi andma. Ma olin walmis teie majaga ühendusesse astuma. Ma olin walmis, koguni teie päale teisest küljest waatama.

Brinkmeyer. See on mul morkka müüda !

Gebhard [edasi]. Kuid nüüd, kus te minust sugugi ei hooli ja oma poja kuulmata naisevõtmist tagajärge hääks niita tahate . . .

Brinckmeyer. Ah, siis pean ma vist teilt enne luba paluma!

Ulrich [katsub lepitada]. Uga mu härrad . . .

Brinckmeyer [jämedalt Ulrichile]. Jätke mind! Ma ei või eneseli ometi ette kirjutada lasta kas oma pojaga ära leppida või mitte!

Ulrich [Gebhardile]. Armas paruni härra —

Gebhard [jämedalt Ulrichile]. Jätke mind! [Brinckmeyerile]. Wähkord, mis praegu meie vahel tekkimas, nõuab wastastinust aruandmist.

Brinckmeyer [tõusva ringa]. Mis te ei üttele! Ma pean vist igaksord polvekirja sisse andma, kui ma endale uut päevawarju osta tahan? Ei, mu armas parun, ma pole ei ablaaline, ega nurga melne — eestkostjat mulle, Jumal taanatud, tarvis ei ole! Mina teen oma lastega, mis hääks arwan ja teie teete omadega niisama.

Gebhard. Pardon, oma lastest pole mul halbu üllatusi karta.

Brinkmeyer. Oodake enne ära! Mulle jätustati,
teil olla tütar Amriksas. . . No, kas te siis teate,
missuguse väimeke see teile kord majasse tuleb?

Gebhard. Kingspeppa igatahes mitte.

Brinkmeyer. Väest veel midagi pakumatgi!

Gebhard. Härra. . .! [Enesest jagusaadus]. Eihi-
dalt - Teie jäate oma seisukohale?

Brinkmeyer. Just niisama nagu teiegi!

Gebhard. Kää küll. Sellega on asi minu jaoks
lõpetatud.

Brinkmeyer [nikuselt] Minu jaoks no.

Ulrich [melehitlikult]. Siis ollesime jällegi nii-
sama naugel!

5. etendus.

Gebhard, Ulrich, Brinkmeyer, Siis Emmerich,
Elsé, Kans, Lotti.

Emmerich [kiistega ühis niskelt]. Siin tahan ma
oma Elsé!

Elsé. Minu Emmerich! [Tahavad üksteise kaala
langeda].

Lotti. Kans!

Kans [selsamal ajal]. Lotti!

Gebhard ja Prinssmeyer [ühel ajal]. Koost ära!

Emmerich [kohmetult]. Inba jälle?

Else [Urichile]. Mis siis?

Gebhard. Sellipärast, et ma nüüd jäädavalt oma nõuusolemise ära keelan.

Urich. Aga, paruni härra! —

Prinssmeyer [jõnedalt Kansule]. Laske minu tütar lakti!

Lotti. Aga — papa.

Prinssmeyer [äkiliselt]. Wait, oled!

Hans [Emmerichi poolt]. Sellijures on ainult teie isa süüdi —

Emmerich [nii sama ägedalt Kansule]. Ei, teie oma on süüdi.

Hans. Ma keelan teie ära seda ütelda.

[Kõik ägedalt üksteise vastu].

Urich [äkiliselt]. Kirevase päralt, veel kard!

Nüüd on minuul ka juba küll. Mu härrad, mul oli küllalt kannatust — kuid see igavene nisku.

nime süa ja sinna — seda ma endale enam pakkuda ei lase! Meie Kuckrottid pole ke mitte militsalt leitud. Ja kas teie nüüd oma luba

annate mõi ei — mina seda küll ei tee: Hommikut,
 minu härrad! [Ära keskelt]

Emmerich [meelt heites]. Küind on kõik otsas. Härra
 von Kueckrott! [Talle järule keskm. ukse kaudu].

Eelse [nuttis Kansule]. Ja selle jaoks toivad nad
 meid veel sisse!

Kaus. See on uskumata. [Eelsega ära, Ulrichile
 järule]

Lotti [kindlalt Brinkmeyerit ette astudes]. Papa,
 tule sa mul aga koju! [Ära keskelt].

Brinkmeyer. Oige lõbus siin teie juures, parun
 härra. Ma tulen pea jälle siia. See on mul
 moksna müüda! [Ära keskelt].

Gebhard [ringi käies]. Ahinust seda arvata! Üks
 kingsepp! See pole ju enam üks tunne täpp, see
 on ju . . .

Brinkmeyer [äkki väljast akna juurde ilmudes].
 Arvate teie siis, et teie perekond nii hoopis ilma
 pleksideta on? Seda sugust tuleb kõigil pool ette!

Gebhard. Meie juures mitte!

Brinkmeyer. Teie juures ka! [Lüül akna kinni
 ja maob].

6. etendus.

Gebhard. Marie.

Gebhard [sisse astuvali Mariele]. Mõttele jällegi on...

Marie [äritatult pahemalt poolt, kirja väes kviides].

Aha tean, Emmerich jutustas mulle juba... Aga...

see on praegu kõrvaline asi... mul on siin Mary näest... kahjuks avasin ta alles praegu.

Gebhard [irlemise lelu järel haarates]. Ease ma uneti waatan.

Marie [ehmatamult päätmist lehte tagasi tõmmates ja talle kirja järge nähte andes]. Ei, siit peadi sa lugema.

Gebhard [lugedes] „... Sellepärast tahaksin sind paluda selles mõttes isa tema külas käigu vastu ette valmistada - -” Missuguse külas käigu vastu?

Marie. Mister Woodleigh on Europas... on juba Berlinis.

Gebhard [huvitatult]. Missa ütled! [Edasi lugedes]
„Isa ei tohi unustada, mis see mees minu hääres on teinud, kui paljus ma tema südame häädusele tänun wõlgnen, tema abi eest... Selle pääle peab

ta mõtlema ja teda lahkkesti vastu võtma. Ma
palun teda õige siidamlikult!"

Marie [salajat pilku peidetud poogna pääle
heitis ruttu ja tungivalt]. Seda palun minna ka!

Gebhard. Aga see on ju iseenesest mõistetan, et ma
selle mehe hästi vastu võtan. Ma ei ole uneti
mõni napp.

Marie. Ahidugi mitte, aga... Kuule ainult
seda ka veel. [kolmanda poogna päält lugedes]
„Siis mul muide veel kirjutada oleks - ta seda
ütelnu teile ise. Võtke teda kuulda, õppige teda
tundma ja siis saate te mind mõistma.“

Gebhard [võidurõõmsalt]. See on ju päevasilge.
Tuleb nii, nagu ma ette ära nägin - ta tahab
teda kosida!

Marie [kohmetult]. See tähendab...

Gebhard. Ole kindel. See on nii. Igatahes võtame
selle mehe suurelt vastu. Ameriklane õppigu kard
Saksa aadlimehe lahkkest tundma.

Marie [irka rõhutult]. See sõna jäägu, Gebhard!

Gebhard. Ta peab min juures elama. Selles sängis
peab ta magama, milles Napoleon kard magas!

Anton [tuleb pah. poolt ja lähel siis keskelgi läbi wälja].

Gebhard. Anton, lase Korsika tuba korda seada.

Marie. Kas sa ei tahaks wast teda enne hundina õppida, enne kui sa teda siia kutsud?

Gebhard. Ma tunnen teda juba täiesti selgesti!

Kõige selle järel, mis Mary temast on kirjutanud - on ta gentleman läbi ja läbi.

Marie. Ja, aga -

Gebhard [nannatamata] Sina aga täd ka ihtipuhuks ku! Ma tahan kohe Berliini hotelli temale telefoneerida.

Marie. Ta tahab ju täna juba tulla.

Gebhard. Kust sina siis seda tead?

Marie. Wabanda, aga - ma olen nii segane - ta saatis ju ise mulle Mary kirja ja - enese poolt paar rida...

Gebhard [wõtab tal lehti käest ja loeb] "Wäga tähtis business Inglisega walitsusega tõi mind üsna äärmiselt Euroopa sisse. Ma olen nüüd Berliini sees ja tahtma tarwitada homme wäga võimaluse ja seadma ennast teie ette." [kõneldis] Ja, mis keelisse pruntub, siis ei saa ta uhke olla selle pääle.

Kuid käeviri: kindlad kõralised täishäälid
 püüdi "S"ga ja lendavate ühendusjõutega! Usu
 minu käevirja müüdnist! Kirjutaja on rahva-
 tu, valgetverdine inimene, unistavate sisiste silma-
 dega.

Marie [Martlinult] Kuu sa ainult ei eks!.

Gebhard. Võimata. On, nagu näeks ma seda meest
 juba oma ees!

F. etendus.

Andisich. Anton. Siis Woodleigh.

Anton [keskelt, handikut näes hoides, milli pääl ühes
nimekaart, kõige suurema kohmetuse hundenär-
kidiga. Peaegu koogeldis]. Paruni härva...

Paruni härva.

Gebhard. Mis on siis?

Anton. Ma ei tea sugugi, kas ma teda... sisse
 pean laskma... Aga ta näeb säälmurus väga
 viisakas välja.

Gebhard. Mis sa säälmunid?

Anton. Paruni härva annavad andis, Aga ta
 andis mulle koguni päris üige nimekaartlgi.

Gebhard. Na, kes siis? Anna on eti siia.

Anton. Kui paruni härra tõesti arwavad. . . .

Gebhard [naarti lugedes]. Tantor Roby Woodleigh.
See ta ongi.

Marie. Ja ma pole sulle veel ütelnudgi. . . .

Gebhard [Antonile, nähes]. Cha lasen paluda.

Anton [nõheldes]. . . Kas ta tõesti peab tulema?

Gebhard. Ja, oled sa siis täitsa lolliks läinud?

Anton. Kui armuline härra tahavad - [wälja
kõneldes]. Paruni härra lasevad paluda. [Saseb
Woodleigh enesest nõuda minna, enmast säätlisus
kardlikult naise piida vastu liitudes, lahtise suuga
täie järle waadates; siis pikkanisi wälja minnes].

Woodleigh [Priskult raskem. nassist sisse. Ilus neeger.
Mitte must, waid pruun, sest et ära on nähtud, et
musta skininõega näonang kaotasi lähub, 20 aasta
lõpuni, moodsalt aetud täishakernega, täielis gent-
leman suutsuuga mehe wäljaastumisega. Ja kõ-
nleb muistult Amerika rõhuga. Riided modern
ja kaitmata elegant; säraw walge pesu, tsilinder,
pikk kum, kindad käis]. Ah härrased - mul
olema on.

Gebhard [ehmatamult tagasi pörgates]. Mis see siis on?

Teie olete? — —

Woodleigh. Roby Woodleigh Floridast. Üsna õige.
Gebhard [paris kohmetu]. Ma olen kui pää pääle
löödud. Marie Suisse — see on . . . ?

Marie. Kahwaku, walge mees unistawate siniste
silmadega. [Kartlikult talle komponexkarbikest
parandus]. Wõta üks pätsikene!

Gebhard [ilma et Mariet tähtle panuks, waawaga oma
tasakaalu tagasi saades], Andre andeks, mister
Woodleigh. [Ei tea kas Woodleighile näht anda wõi
mitti]. Me wõnnustame tõesti wäga, eks ole täsi,
Marie Suisse?

Marie [nah segane]. Ja — muidugi — wäga.

Woodleigh. Andre andeks, aga [Marie pääle naidates].
Kul olema wist lõhn oma ees nägema see ema?

Gebhard. Ema? — Ei — see on minu abikaasa!

Woodleigh [naeratades]. Oo — arwama mina Mary
oma ema! [Teda diskretselt häämeellega silmitsedes].

Oh olema palju sarnane temaga.

Marie [meelitatult wastu tõrjerdis]. Armas Jumal,
mina olen wana inimene.

Woodleigh. Oh ma mõtlema: sarnane, kui ilus kevad —

ka väga ilusa siigisega!

Marie [tähelepanult]. Väga lahke. . .

Gebhard [piinliku vaheaja järel ühe tooli pääle naides]. Aga, palun, kas te ei tahaks. . .

Woodleigh. Teie olete väga lahke. [Istuvad. Tähti väike piinlik vahealg].

Woodleigh. Mul juba olema suure hirmu, et te olema riisinud ära Karlsbadi sisse.

Gebhard. Istumine hoidis meid tagasi.

Woodleigh. Ma olema väga rahul sellega. [Wähe].

Te tahatna pruukima sääli ravitsemine?

Gebhard. Ja. Arst kirjutas mulle ette hallikad tarvitada.

Marie. Ja mina võtan muidavanniseid.

Gebhard [tõmbab teda riidetest ja rõhatab, nagu tahaks ta Marie tähelepanekut selle pääle juhtida, et ta midagi mitte sündsast on ütelnud]. Hm, hm!

Marie [rohketult]. Ah so - wabandage!

Woodleigh [kes teda ei mõista]. Ma ei tea, mis eest.

[Imestanult ühe päält teise pääle waadates, naeratades]

Wabandage härra parun, ma olema vähe imestama nägema teid nii imestama minu üle!

Gebhard. Ma palun tõesti seda wabandada - kuid

onuti teataw arusaadaw üllatus. . . .

Woodleigh. Millist olema teie üllatud? Leidma
meid nii must?

Gebhard [kohmetu üleolemisega]. O palun wäga, see
wärs on mul koguni wäga meele järele!

Woodleigh. Siis teie olema haruldane mees. Well -
mis teie taktina - ei olema minu käest küsima.
Mina olema sindima must just nii nagu teie
sündima parun. Me ei wiinud mõlemad sinna
parata.

Gebhard [summitult naerdis]. Ja seda küll -

Woodleigh. Ja meie ei wiinud muutama, siis pidama,
kuidas ütlesime selles keeles: tegema häa nägu,
halwa mängu juurdis.

Gebhard. Mister Woodleigh - see oli tõesti minust
eemal -

Woodleigh. Oo, palun, Teie ei olema sellega minu
haawama! [Naerdis]. Koh olema must - aga parso!

Gebhard. Te teete mulle ülikohut. Ma olin ainult
wähe kohunud, teid nii wotamata. . . . Sellel ajal
ei tule ju Berlinist ühtgi rongi. . . .

Woodleigh. Yes. Mina olema tulnud oma autos.

Ma olen pannud seda külas, väikesesse hotelli
sisse. O need poisid külas olema suur rõõm minu
üle.

Marie. Aga palun, see on ju iseenesest mõistetav,
et teie mitte selles väikeses võõrastemajas, vaid
meie juures . . .

Gebhard [nuttu waheli]. Ahidugi, see olles iseenesest-
mõistetav, et te siin lossis meie juures elaksite -
kui mitte just parajasti - meie võõrastetoad on
kahjuks kinni. Te saate aru . . .

Woodleigh [peene üleoleva naeratusega] Oh yes,
ma saama aru väga hästi. Ma ei olles ka su-
gugi võinud vastu võtta väge lahke kutse. Ma
olema tulnud ainult paariks tunniks, ja pean
tagasi Berliini õhtu pääle.

Gebhard [wäikse wahaja pärast]. So, so!

Woodleigh [wäikse wahaja järle] Oh yes. [Tälle piin-
lik waihus]. Well - ma pidan leidma, et härra
parun väga kaua olema ehmatanud, et ei tulema
see tund rongi raudteelt.

Gebhard [kohmetult]. Pardon. Ma mõtlesin ainult,
et võtaksite wast vähe einet . . .

Marie [takub püüsti tünsta]. Ma tahan silmapäris...
Teil on kindlasti nälq.

Woodleigh [teda käliqutusega tagasi hoides]. O no, chylady, ärge vaevake ennast. Mis mul on nälq, ei olema mitte see. Mina olema mõtlemud, kui tahan olema otsesoke, et vastuvõtmine selles majas natukene lähem [otsib sõna 'ja näitab südame päält] siia... südamele. Ma ei mõista mitte. Te teadma uneti...? Kas teile see ema mitte ütlen?!

Marie. Mary kiri oli praegu alles tulnud - ja mina olin nii ettevalmistamata...

Woodleigh [wäga imestamult Gebhardile]. O, siis -
Teil ei teadma siis midagi?

Gebhard. Mitte midagi!

Woodleigh [tõuswa hääliga]. Oh - o - siis olema mul teile jutustama väga palju! -

Gebhard. Meie Maryst?

Woodleigh [peene naeratusega]. Yes, meie Maryst!

Marie. Teil olete talle nii palju hääd teinud.

Woodleigh [toijudis]. O, ma ei taha mitte ütlen seda.

Marie [südamlikult]. Meie oleme teile ju nii palju tänu wõlgu. Eks ole tõsi, Gebhard?

Gebhard (Köhlerdes). Tüepoollest.

Marie. Olge kindel, armas härra Woodleigh, et me ialgi ei unusta, mis . . .

Gebhard. Küll. (Woodleigh'le). Mul oleks küll sümpatilisem olnud, kui meie tütar paremaks oleks arvanud - waremalt juba natukene selgemalt meid orienteerida!

Woodleigh. O, wana härra, Teie ei pea olema kuri tema pääle. Ja hoolima teist - sest et ta mõtlema-
(näitab oma näo pääle). Te mõistma?

Gebhard. Ei wõi salata, et teataw kahetsusewääriline wastasolu . . . vähemalt meie juures Europas . . .

Woodleigh. See olema ka niisama Amerikas. Ja nii terwes ilmas! Kui üks inimene ei ole nii kui teine - kobe on nad wihased. Ja kui üks inimene olema rohkem suur, siis itlema teine: „Wuuh, mis inetu hiiglane!“ Ja kui üks inimene olema rohkem wäike: „Oh, mis inetu härjapõlvlane!“ Ja kui üks olema walge ja teine must - (wenitades) wook! . . .
Ja mis jääma üle kui wõtma ära jalga liig piks ja jalga liig lühikene ja wõtma maha walge inimese ja musta inimese küübjest walge ja musta? ✓

Mis jääma üle? Inime! . . . See olema kõik!

Gebhard. Ja, tõesti - nii on kord need eelarvamised . . .

Woodleigh. Üsna väge. Kuid sel eelarvamisel olema ka väga suur tagaots -

Gebhard. Pardon - tagajärg.

Woodleigh. Oja, tagajärg. Thank you!

Marie. Igatahes ei ole meie Mary teie vastu mitte üles näidanud, et tema ka . . .

Woodleigh. O, seekord, kui Miss Mary ja mina meid tegema tutvaks, kõik kaks, siis ei olema neil teadma midagi üksteisest, kas me olema suur või väike, noor või vana, must või valge!

Gebhard [vaatab arusaamatalt Marie otsa]. Ja, kuidas siis nii? Kas siis seekord nii pime oli?

Woodleigh. O yes, olema väga pime!

Marie. Ja kirjutab meile ühest pallipidrust . . .

Woodleigh. Ma teadma. Ta ei tahtma tegema ehmatust südamesse häälel emal. Aga see olema üsna teistviisi.

Marie. Ja, - kuidas siis?

Woodleigh. Seekord Francisco oli tulema see suur maavärinemine, seal olema mul olnud minu

Wandmuseo
näitelawa
+ TARTUS. +

korteri üleval ühes neist üsna suures majas. Minu
terve personal olema läinud ära ja mina olema
istunud üsna üksi öösi suures protsessi paberite
juures. Sääal ühe korraga hakkama minu land
hüppama kõrgelt, klaas aknast lendama hirmsa
pauguga sisse tuppa, kõik valgus minema pime-
daks ja ülevalt kukkuma maha kõik minu päa
pääle! Ja nii kui ma tahan ruttu jooksin ukse
juurde, sääal hakkama põrand minu all minema
kui väike laev - isna nii - ja nii - ja mina hoid-
ma kinni ja ma ei teadma, mis süljus; ja mina
kukkuma, ja ei teadma kuhu - ja ma kukkuma
sügaval ja veel rohkem sügaval ja ma lööma
pääga kova vastu ja sellega on ära minu kõik
mis on olnud ja mis olema saab . . . Ja ma ei teadma
kui kaua ma lamama niimoodi. Aga kui mina
leidma jälle oma juurde, sääal olema kõik täis öö,
ja mina võtma käega kinni - kõik ainult tükkid
puust ja rauast ja kõik on olema minu ümber
üsna - üsna wait . . . Sääal kuulma mina - kui
uni sisse; - üsna nõrk ühe lady hääl: "Help me,
help me!" Ja mina hüüdma vastu ja mina hak-

kama kaevama kui üks loom minu wälja - ja
 wiskama maha oma rinna päält puid ja raud
 ja ikka kuulma rohkem lähemal lady kääb. Aga
 sääl ühe korraga olema minu sees suur tükk müü-
 rist, mis ei tahtma ära minema ja ei lasuma
 mind lady lähedal. Ainult üsna kitsas koht on
 olema, kust mina leidma tema käsi! Üsna üks
 väike käsi! Ja mina hoidma see väike käsi ja
 see väike käsi hoidma minu - kama - väga kama...

Marie. Ja - see oli meie Mary?

Woodleigh [ninutab]. Yes. Ja nutma ja kõnlema
 palju oma hääst emast ja oma wanast isast, oma
brother ist ja kõigest, mis ta olema jätma kodu!
 Ja mõtlema mitte ial neid enam nägema. Ja meie
 ütlima: „Fare well” kõis, mis meil olema olnud
 armas kõige selle ilma pääl!

Gebhard. Subage - kas teid siis wimmaks ära ei pääs-
 tetud?

Woodleigh [teises toonis, naerdes]. Oh yes. Ja meie
 oleme väga rõõmus selle üle. [Tälle küsisemalt]. Ja
 kui meie nägema esimene kord jälle hile walguis soo-
 ja ilusa päinesest, siis oleme langema üks teisele

kaela ümber ja olema ainult teadma: see olema hää
seltsimehe hää, mis leidma sääl all pimedal ööl!
Ja siis me ei mõtlema sugugi näha, et meie olema
keine värv! Mitte sugugi seda mõtlema!

Marie [paol oma ette]. Kiind hakkam ma arm saama.

Woodleigh. Ja mina ei olema enam lasima larti see
värsene käsi. Kui mina reisiima kokkukangelused.
Franziskost Floridasse - siis tulema tema minuga
ihus ja olema minu uues kontoris esimene kõrgist
ladydest. Ja temaga ihus tulema sisse õnn minu
majasse!

Gebhard [wäisse wahajõe järel, milles ta nähtavalt
natsub oma liigutust maha suruda, enesest võitru
saadis üles tõustes]. Minu auulisein mister Wood-
leigh, mul on iseäraline tarvidus teile oma tänu
ja lugupidamist avaldada. Ma rõõmustan, et mul
mõimalis on seda isiklikult teha!

Woodleigh [naratades tagasi tõzudes]. O teie tegema
liig palju arm minu pääle.

Gebhard. Sääle tulib mul meelde, Marie Friise, üks
teha on ju veel vaba. - [Woodleighile] Teha, milles
suur Napoleon ihe öö isiklikult magas. Kui ma

enusede kühada tohin teile seda tuba pakkuda?

Ühks päevaks — või ka . . . kahks päevaks . . .

Woodleigh. Ah, — mit nautmaks, kui suuri Napoleon-
ma ei olema nii viisakuseta! [Tõrjab tagasvõle
ja vaatleb piltu siintel]

Marie [lase Gebhardile]. Palun Gebhard, ole lahke
tena vastu!

Gebhard. Olen ma ju onniti. Mis sa nüüd issa
tahad? On ju ka miikangel õige kena inimene —
kui ta pääle ei waata. Kuid — ma ei saa parata:
ta on inkagi neeger!

Marie [kartlikult]. Ja, Gebhard, sa ju ise rääkisid —
kosimisest!

Gebhard. Wõimata! Sellaks me eksisime, Marie
Luise!

Marie [salaja kirju sisse pilku hites, kartlikult].

Ah sa armas Jumal.

Woodleigh [ettepoole tullis]. Ma palun vabandust,
härra panna — ma pidama olema oma ajuga na-
tukene kokku hoidlik. Ma pidama warsti jälle
Berlini tagasi sõitma.

Gebhard [nuttes]. Te tahate meid juba üksi jätta?

[Wolga küündis] Anton, lasse automaobileil tulla külast!

Woodleigh. Paris nii ruttu ei olema see rahjures mitte võimalik! Enne seda ma pidama teile meel ütlemä, mis mind olema toonud pääpunetilisult teie juurde. See olema võib olla ometi rohkem häa, kui teie istuma meel üks kord tooli pääle!

Gebhard. Sellest ma tõepoolest aru ei saa, — kuid, palun. [Istuvad]

Woodleigh. Olema palju rahju, et teie ei olema lugenud vna tütre terve kiri. Tema tahtma tegema sellega nimel rohkem kerge, mis ma nüüd pidama rääkima teiega kui Mary isaga.

Gebhard [tasa haride]. See võtab ju peaegu, nagu tahaks ta tõesti. . . .

Marie [kartlikult]. Kõta üks pätsikene!

Gebhard. Laste mind ainult teha — see saab vast imestama!

Woodleigh. Ma mitte ei teadma, kas teie juba hakama minna mõistma.

Gebhard. Siisgi! Ma saan täielisult aru. — Mu väga auustatud mister Woodleigh. Ma tahan meid võini piinlikust seisukorrast ära hvida.

Ja selliparast palun ma teid kahkesti ennast mitte enam waawata! Kui katjtu kui mul ka on, ma ütlen siisgi igal juhtumisel. [Kindlalt]. Ei!

Woodleigh [ei saa aru]. Mis pääle?

Gebhard. Ma olen inimesetundja ja näen teid läbi! Teil on natuke julge mõte, mu tütre kätt poluda.

Woodleigh [rahulikult]. Oh no. Seda ei oleks ma ial tegema.

Gebhard [kergendatult]. Mitte? Koh Jumalale tänu!

Woodleigh. Selles ma olema ometi liig kawal. Siis oleks ma ometi ainult toonud ühe suure — üsna suure . . . kunda nimetama teie seda? [Maalib näega üks korwi].

Gebhard. Korwi.

Woodleigh. Wäga õige. Üks korwi! Te oleksima ütles ma minule: „ohim armas mister Woodleigh — see olema üks väga suur häbematus teie poolt! Sääle olema üks!“

Gebhard [naerdes]. Koh kui ka mitte nii wissakuseta, aja umbes niimoodi oleks ma enesel lubanud ütelda. . . .

Woodleigh. Selliparast waadake, ma ei küsimagi enne. . . .

Gebhard [lõik. Woodleighile naerdes kergelt üle pääle].

Oli teist väga niivistlik!

Woodleigh [rahulikult edasi] — vaid olema abielusse astunud ilma et niisama! [lõik. Gebhardile kergelt üle pääle].

Gebhard [nagu niivistatud, äkitselt tosiselt, nogetades]. En-ku-
ludage teie, kes astus abielusse?

Woodleigh. Mina!

Gebhard [oma pääst kinni võttes]. Ja - kulliga te astu-
site abielusse?

Woodleigh. Maryga!

Gebhard [karjudes]. Mi-is?! Meie tütreaga? —

Woodleigh [rahulikult]. Juba kahe aasta eest.

Gebhard. Hoigewägewann! [Langel tooli pääle].

Marie. Ja see on hirmus! [Langel niisama tooli pääle].

Woodleigh [nohvasti edasi] Mina olema teie võimees -
väimees.

Gebhard [wäikese wäheaja järel komilise meele ära heit-
miseaga]. Marie Luise, meil on neeger väimeheks!

Marie. Wõta üks pätfikene.

Gebhard [nihaselt]. Jata mind rahule! [Woodleighi
poole]. Ma protesteerin! See abielu pole maksew.

Woodleigh. Kuis nii?

Gebhard. Tutre mehlemine miseks on kõigepäält isa nõuus olemist vaja. See seisab kodanlises seaduseraamatus. See on üns suurepäraline raamat.

Woodleigh. O, meie sisse Amerikas ei puutuma sügugi kodanlisse seaduseraamat. Me minema sinna, maksma kaks dollari - ja kõik on rahul.

Gebhard. Aga mina ei ole mitte rahul.

Ja mina ei lase seda enesele pakkuda. Ma kaotan nohtusse, ma pööran saadiku poole, presidendi juurde lähem ma.

Woodleigh. O need kõik kukkud ei võima teha seda jälle tagasi!

Gebhard [meelheitlisult]. See on otse hirmus!

8. etendus.

Gebhard. Marie. Woodleigh. Siis Anton, pärast Emmerich. [Kõige vämmati Bräunmeyer.]

Anton [parunalt poolt]. Tuba on korras.

Woodleigh. Suure Napoleoni oma? Sinna ei tohi minna nüüd mitte enam sisse! Ma jääma elama väikeses hotellis. Ja ma võtama säääl, kuni te lastema kutsuda mind!

Gebhard [Mariele]. Siis võib ta vadata, kuni ta mus-

taas pruudades walgus lähel.

Woodleigh [Jumalaga jättes Gebhardi poole, nagu tahaks ta talle sütt anda]. Härra panna . . .

Gebhard [pöörab en! ära].

Woodleigh. Oh. . . . Tei andma mulle mitte näsigi? [Pöörab Mari poole]. Wähust wõtma emma? . . .
[Hoiab käe wäljasirutatult tema poole].

Mari [ära pilguga Gebhardi poole pöörab ennast ka Woodleighi eist ära]

Woodleigh. Ka mitte. [Äniliselt]. Aga vähust tahma see hää Anton. . . ?

Anton [elumatamult tagasi pürgates]. Miina - ?

Woodleigh. Oh, tei ei pruukima ära jooksuma. Mary mulle olema wäga palju rääkima teiest!

Anton [rõõmul kuid weel kindluseta]. Meie - armuline preili?

Woodleigh. Kuidas ta olema kandma selja pääl tema, kui oli nii wäikene baby - ja on laskma süta ratsa wäikene pony pääl - oo mul olema wäga palju tänada ja olema tulla palju, palju terwisi hääl Antonile.

Anton [südamlikult]. Meie Mary näest - ah, kuidas see mind rõõmustab! [Hötab Woodleighi süüst rinnast].

Woodleigh. Kää Anton wõtma minu näsi... Well,
kas ta wärwima? No! [Gebhardi ja Marie poole].

Waatama teie... [Jumalaga jättes]. Good by. Sis -
good by! [Pöörab kiskim. ukse poole]

Emmerich [tuleb kiskelt, näeb Woodleighi, ehmatamult]
Kes siis see on?

Gebhard. Sinn wemee!

Emmerich. Kes?!

Gebhard. Sinn see harij mees!

Emmerich [wäga rõõmus]. See rõõmustab mind ju ko-
ledal kombel! [Woodleighi nätest sinni wõttes ja
näid suujalt raputades, wõidurõõmsalt]. Tapa -
niid on meil ka oma tume täpp! [Langeb
pat. poole ühe tooli pääle].

Gebhard. Ja missugune meel! [Langeb tooli pääle].

[Essee].

Kolmas waatus.

[Teise waatuse dekoratsioon]

1. etendus.

Anton. Marie. Pärast Gebhard

Anton [seisab par. pool nimni olewa ukse ees]
Paruni härra. . . armuline härra. . . [sisse
hüüdes] Kas te vähemalt klaas weini ja üht
 võileivakest ei tahaks kas te juba lõunaks mi-
 dagi. . . [sisse astuwale Mariele] Armuline
 härra ei anna ikka veel mitte wastust. Joon-
 sab ainult ühtewisi tuba müüda edasi taga-
 si.

Marie [on pahemalt poolt sisse astunud.] Laske
 eige mind korrans - [läheb parem. pool olewa
 ukse juurde ja koputab tasa.] Gebhard - mina
 olen. Gebhard - ole nüüd omeli müistlin. Sa

ei wõi ju niimoodi terve päew, ilma
söömata... kas sa wäheralt üht pätsi-
kest ei taha?

Jebhard [hääl.] Jäta mind rahule!

Marie [ettepoole tulles]. Mis sest küll
weel saab!

Anton. Et meie aga ka just niisuguse
wäimeke pidime kätte saama!

Marie. Ja, see on walus!

Anton. Siisgi, seesugused inimesed pe-
legi nii halvad. Sääal oli aastat wiis
tagasi külas laada aegu niisugune
putna. Sääal oli ka üks, päris must,
see söi tuld ja oli nii metsik, et pä-
ris hirm hankas. Aga siis õhtu, päa-
le etenduse, siis istus ta tüdrukute kes-
kel ja oli nii lõbus... Tõsi, see polnud
küll eht, ainult wärwitud. Meie oma-
mist küll ei ole niimoodi?

Marie [ohates] Kahjuks mitte. See on pä-
ris eht. Et te jumala pärast ühelt hinge-
legi ei...

Gebhard [parem. poolt] Anton, mine alla külasse - võõrastemajasse - ja üttele sellele härrale - sa tead juba - et ma teda ootan.

Anton. Wäga häa, paruni härra! [Ära neskelt]

Marie. Hoh, kas oled otsusele jõudnud, Gebhard?

Gebhard. Saab imestama, see härra Woodleigh - Karmim - preua tütar. Mulle niisugust wäimeest majasse tuua!

Marie [vahustades] Aga majasse ei wõi sa tõesti mitte ütelda - kus nad Americas elawad.

Gebhard. See puuduks ka veel, et nad Europas elaksivad - wakest Berlinis, et siis unlitrapoisid meie järele joonsensivad!

Marie. Ära ometi enam selle pääle mõtle, Gebhard!

Gebhard. Wäga lahne nõi! Nagu wõiks ma veel millegi muu pääle mõelda! Ma ei näe üldse enam midagi muud oma ees, kui moorlasi! Sadasid - tuhandeid - nii palju muste ei ole terwes Afnikas! Muul lähel silmade ees päris mustaks.

Marie. Kas sa siis mitte midagi ei leia, mis me inimestele seletuseks ütelda wõiks?

Gebhard. Ma olen kui paa-pääle löö-
tud. Kui praegu keegi tuleks ja minu
kaest küsiks: „Wabanda, auwaart härras,
olete teie tõesti nende uhkete härrade
von Dühneni järeltulija, wõi olete te oma
wabadel tundidel wähest Juluxaffer?“ —
Me peaks talle wastama: „Wõimalik-
päris kindel ma ei ole!“

Marie [kaebades]. Kuidas Mary meile küll
seda teha wõis!

Gebhard [rihwtise ironiaga]. Ja, see on
tere tagajärg — sinu kaswatusest.

Marie [wähe aritatud]. Kas tahad sa selle-
ga wähest ütelda...

Gebhard. Mis ma sellega tahan ütelda,
ei tea ma — kuid: õige see on! [Käsa
ringutades] Üks Dühnen, kes endale neegri
mehens wõtab

Marie [wabandades]. Jumal, Gebhard, sa
tead ju, — armastus teeb pimedaks!

Gebhard. Aga ometi mitte wärwide wastu!
Ei ole muu git wabandust!

Marie. Ei, Gebhard. Kuid igatahes: oleks ju veel pahematgi wõinud tulla.

Gebhard. Veel pahemat? Siis oleks ta wist korillale pidanud mehele minema?!

[Mary pildi poole tormates] Aga mitte silmapilkuigi ei salli ma selle auutuma pilti. . . [Tahab pilti ära wõtta.]

Marie [teda tagasi hoides]. Mõtle ometi järele, ta jääb sellegipärast meie tütreks.

Gebhard. Na, pean ma wahest ta mehe portree sinna kõrwale üles riputama?

Arwad sa, et need sääl [näitab käega piltide pääle seintel] seesugust naabrust kannataks? Nad hüppawad oma raamide seest välja ja jooksewad minema. . . Ja, Marie

luuse, kui ma mõtlen: et meie esiema Rhoswita, meie sugukonna kõrge ema, jälle kurdöösil läbi nende kõrgete ruumide sammub ja ta näeb äkitselt kuupaistel selle - tunne - da auumehe - pilti - ta saaks ju rabanduse!

Marie. No loodetakasti teib sind see kurb jahtumine järelandkinumaks Emmerichi wastu.

Gebhard. Ah, sa arvad wist, ma pean järele andma. — Muidu wõtab pois weel mõne laplase wõi saarlase uult meremaalt endale naaseks, et menagerie täielikus saab! Ei, mu armas, oma põhjusmõtteid ei muuda ma sellepärast weel ammugi mitte. Ja küll ma seda weel näitan sellele ämaruskisele gentlemanile

2. etendus.

Gebhard. Marie. Anton. Siis Woodleigh.

Anton [keskelt, teretades] Paruni härra, wäimees moorlane on wäljas.

Gebhard [wihaselts.] Sa oled küll hulluks läinud?!

Anton. Wabandust, armuline härra-aga mu wana pää ei suuda tõesti seda wõtta. — All külas — sääl on ka niisugune ärewus et hoidku — inimesed seisawad kõik wõorastemaja ees ja wõorastemajapidaja ütles juba, ta tahta nüüd oma hotellile teist nime anda ja nimelt Moorlane.

Gebhard [kannatamata] Kas sa ei tahaks
 nüüd nii lahke olla ja...

Anton. Ja nüüdugi, paruni härra [Ennast sei-
sendisse seades] Härra mister Woodleigh! [Nii-
pea kui ruumane sisse on astunud, Anton ära]

Woodleigh [kesnelt, Marie ja Gebhardi es-
kumardades]. Mylady - härra parun, ma
 olema väga rõõmus, et te olema lasuma
 kutsuda nii ruttu mind. See olema häa
 tähendus minu es, et te olema suure kan-
 natamatusega et kuulma, mis mul ole-
 ma veel ütlima teile.

Gebhard. Ma ütlen, esimeses joones olen
 nüüd tähtis, mis minul teile ütelda on.

[Endale vastu rindu liies.] Härra Wood-
 leigh, te jutustasite meile ennist kui imesta-
 museväärt särke teie pool on abielusse heit.

Woodleigh. Well, maksitakse kaks dollari...

Gebhard. Ma tean. Ma tahan wist scüll järel-
 dada, et abielu lahutust misama ruttu tri-
 metada wõib.

Woodleigh. Maksud üks dollar whorem!

[Waljatades] Sest et lahutamise juures olema harilikult löbu rohkem suur, kui laulatuse juures.

Gebhard. Nii siis need kolm dollari peate te lahkesti ära maksma!

Woodleigh. Mis jaoks?

Gebhard. Te küsite veel? Te saate ometi ära, et teie abielu jalamaid peab lahutatud saama.

Woodleigh [sündamlikult] Oh mitte miljoni dollari eest! Teie ei pidama seda mitte nõudma, härra parun.

Gebhard. See peab sündima. Pean ma enesele wahest ütelda lasema, et mu tütar -

Woodleigh. Well, teile ütlesin nüüd teie waimes olema meeger. Ja mu mees lähema tõesti lahku, Mary ja mina - mis ütlesin nad siis? Teie waimes - oli meeger. Kus olema see wahel? Ja, härra parun, mispärasest te tahta olema nii palju kuri?

Gebhard. Best et see lihtsalt võimata on!
Kas te siis sellest aru ei saa?

Woodleigh. Aga kui teie istuma teatris ja
nägema see tore tinnu suure Shakespeare
oma „Othello”, saäl te olema väga rahul,
et olema abielus see blond Desdemona
musta Othelloga.

Gebhard. Ei või just ütelda, et see abielu vä-
ga õnnelik olexs olnud!

Woodleigh. Aga Mary ja minn oma saama
olema väga õnnelik. Ja mina ei olema armu-
kade, nagu see rumal Othello - ja kui saab
puuduma pesus terve tosin taskurättidest!

Gebhard. Ükskõik. [Pühalt] Kuu Düh-
nenite maja pää nõuan ma -

Woodleigh. Wabandage, mis olema „maja pää”?
Minu majas mina olema ainuüksi pää. Ja
et mina tahku mine oma naesest, oma
Maryst - [Kindlalt] seda ei võimata nõuda
keegi ja kui ta ka olema terve ilma pää.
[Läheb natuke tahapoolle]

Gebhard [nõutalt]. Ta ajab vastu, mis sa

ütled, Marie Luise, ta ajab vastu!

Marie [armulikult lepitades.] No, Gebhard, kui samasugustes oludes sinult oleks nõutud, et sa ennast oimust lahutada lasesid, kas sa ka ei oleks vastu ajanud?

Gebhard [ägeduses, energiliselt] Mitte üht minutit! [Meelde tuletab.] See tähendab - ma arvan muudugi.

Marie. Hää küll. Ja kas tead, Gebhard, päris iseäralik - aga mulle ei näita ta sugugi enam nii koletu olevat. Kui ta kõneleb, siis ei mäe ma sugugi enam, et ta nii must on.

Gebhard. Noh, kui sa seda ei näe! [Woodleighi waadeldes.] See tähendab tüeposlest - mulle tuleb ka nii ette, nagu oleks ta tõesti vähe heledamaks läinud - nii palju, kui see üleüldse tema juures võimalik on.

Marie [armulikult lepitada katsudes.] Wana - naine, kas sa wast ometi ei tahaks...? Meile ju muud nõuu ikka üle ei jää.

Gebhard [nutult]. No ja - ma näen ennast
 juba oma vanul päivil omu Tomi ina.
 neegri laps süles! [Woodleigh]. See tähene-
 dab nii kaugele ei tohi te oma hoolimatust
 ajada! Te ei wõi meid ometi neegri - wanaiskas
 ja wanaemaks teha. [Energiliselt]. Härra, ma
 meelan teil see ära!

Woodleigh Paruni härra, teie meel amamine
 tulema rahjuss liig hilja!

Gebhard. Mis?! Teil on see kuulmata jultu -
 nus olnud, ilma minu nõuesolemiseta
 ka juba?

Woodleigh [nikutab]. Kass. Tüdruk ja
 pois.

Gebhard [kohkunult]. Ka seda veel!

Woodleigh. Härra parun - kas nõudma
 selle maja pää nüüd ka veel lahutust?

Gebhard [meeleheitlikult]. See pole ju enam
 võimalik... kui teil niisugune rutt oli.

Marie. Ja kas siis lapsed ka nii - nii
 mustad on?

Woodleigh. Well - nii poolestsadi ja!

Gebhard Need on sus pārus tsebrad!

Woodleigh. On wāga ilusad. Ma olemā
all oma autos kaasa tsonud pilt.

[Gebhardi fēwides.] Peiss nāeb kōguni
wāga sarnane armā wānaisaga!

Gebhard. Olge nii lahke! Ma pole omē
ti mōni hōttentollane!

Woodleigh [hōsiselt, wiisakalt] Oo, hār-
ra parun ma mēistma wāga hōsti
üks wāixene wāli, aga teie ei pidama
mitte ütlemā sedar. Olemā wāhe musta
ja musta wāhel, nagu olemā wāhe wālge
ja wālge wāhel! Teie ei pidama mitte
āra wāhetama minā ja see wāne, ru-
mal must mees sāl all metsikus
maas, Afrikas, mis on jāanud kui kōm-
ja sōima āra oma peremend.

Gebhard. See puundus ma weel!

Woodleigh [seojalt] Et minā olemā
sündinud nii - hārā parun, ma tead-
ma, et see ei olemā mitte suur õnn
minule. Ja kui ma weel olemā [nāi

tab käega] nii väikese laps kuni ma
saama üks dakter Parisi ülikoolis ja pärast
väga üks otsitud advokat, ma olema teadnud,
ma pidama võtma sisse kultuur vanast Eu-
ropast ja uuest Amerikast, et unustada lasta
oma naha värw. Ja kui pidama igaks
endale teenima enne walge nahk - ma ei
taha rääkima endast häa, aga ma usku-
ma, härra parun, Berdinis unilitsate sees
jooksma ümber palju mustema inimene
kui Roby Woodleigh Floridaast! See ei pidama
see ära unustama!

Gebhard. Nüüd jagab ta mulle ka veel
häid õpetusigi!

Woodleigh [jälle lahkelt] Aga ma ei ole-
ma mitte kuni teie peäle. Ja kui teie
nüüd olema suur äritus - ma mõistma
seda väga hästi. Ja kui teie ei olema mit-
te väga rõõmus uue wäimehe üle - ma
mõistma seda na. Kui mina wiima
Mary kui oma naene ema isa juurde -
oh mis olema täis wiha häa wäimees!

Gebhard. Lubage, mis siis sellel minu
tubre vastu võis olla?

Woodleigh. Just seesama, mis teil olema
minu vastu! Wäru ei olnud mitte armas
temale! Ja kui teile ei meeldima minu
näos must, ei meeldi ma temale mit-
te tema näos valge! Inimene ei ole -
ma kunnagi rahul. Ja kui armas Tu-
mal olexs küsima seda, mis olexs tahtma
inimesed. . . tal ei olexs olema küllalt wär-
wi oma potis! . . . Ja niind amul olema ütelda
weel midagi teile.

Gebhard [kohkunud.] Weel midagi - ? Mis
võib siis niind weel tulla.

Woodleigh. Wainene palwe - mitte minu
poolt, aga Mary poolt! Kui ma tulema
ara - ema naene ja emä kahe lapse
juurest -

Marie [nõheldes.] Kuidas on nende nimed?

Woodleigh. Josua ja Rebecka!

Gebhard [pärnab kohkunult tagasi, langeb
ihke tooli päale ja otsib arjata sönu. Wumans]

1193.

Ka seda veel: Kõige waremast kehtamendist!

Woodleigh. Kui mina olema sõitnud teie juurde teie lossi, siis ei julgema Mary'nohe uhes tulla minuga. Aga ma lubama talle saatma väikene telegramm, mis ütlemas tema isa. — Tä ootama nüüd suure kannatamatuse sees. Palun, härra parun, mis ma tohtima kirjutama telegrammi päale?

Gebhard [wähese rõhulemise järule] Kirjutage, et ma ennast temast lahti ütlen. Ma jätan ta püüandusest ilma!

Woodleigh [meratades] O, ta ei saama sellist nälgima. Mis teie temalt wõtma ära kahe walge käega, mina andma talle palju rohkem oma kahe musta sõrmega. Meie seda ei küsima!

Gebhard. Noh, siis ~~teie~~ ^{telegrafeerige} talle —

Marie [kartlikult waheli] Mitte nii ruttu, Gebhard, enne peab ometi aru pidama.

[Woodleighi poolle] Lätke meile natukene aega. Me peame ju selle mõttega ära hoiduma.

Gebhard. Seda mina ei saa talgi. Joesua ja Rebekka -? Sellist ei saa ma üle!

Woodleigh. Ohu. wakest see olema nõukem lihtne, kui teie kõnelema ise temaga!

Gebhard. Kellega?

Woodleigh. Maryga!

Gebhard. Kuudas peame seda tegema? Tema istub ju Floridas.

Woodleigh. O no - tema istuma Berliinis!

Gebhard ja Marie. Mis?

Woodleigh. See olema, mis ma tahtma teile veel jutustama!

Gebhard. On teil wakest veel midagi muulle jutustada?

Woodleigh. No - see olema kõik!

Gebhard. Jumal tänatud!

Woodleigh. Aga ja... wakest veel üks väikene asi.

Gebhard. Mis siis?

Woodleigh. Et Mary tulema siia järgi -

se rünnuga!

Gebhard [ehmatamult.] Sica? ... Wahest kogu ni ühes Tesua ja Rebekkaga?

Woodleigh [rünnasalt.] Well, need tulema ka ühes temaga!

Gebhard [energiliselt.] Minna neid wastu ei wõta.

Marie. Me ei wõi neid ometi uulitsal oodata lasta!

Gebhard [meelheitlikult.] Säl ma niind keelasin waesel Brinkmayeril ühe kingsepa ära, toob mulle wanapagan kolm mearlast ma-jasse!

Marie. Aga Gebhard, ma tahaks siis gi Maryt...

Gebhard [waljult.] Küll! Marie Luise, ma keelan Sul ära missis Woodleighi näha.

4. tendus

Endised. Emmerich [tuleb par. poolt, naeratades juturajamist päält aulates]

Woodleigh [ilma Emmerichi sisseastumist tähele panemata, auruvalt.] Well, ma olemas wõitnud Amerikas palju protsessi teistele - teie juures

olema ma tänna aastanud oma enese
 protsess. Aga ma ei tahtma, et minna
 maene tulema siia oma isa juurde ja
 leidma luksus tema maja uks ja süda.
Marie [känu] Kuid te talle hotelli vahest
 telefonerida tahate. [Tahab teda par. p.
talutada.] Ma lasen teda kõnetoru juurde
 kutsuda.

Gebhard [tema nõuust arm saades.] Sina
 ei kõnele temaga mitte!

Marie [südamlikult, tasase humoriga.] Sa
 peaksid omale enne ära teha näha, ja
 minna tahan teda ainult kuulda!

[Woodleighile] Sulge!

Woodleigh [Mariele käevart pakkudes]
 Hää ema!

Marie [õhkleb silmapilgu, võtab siis ta
käealt kinni talle südamlikult vastu
maeratas.]

Woodleigh [ära minnes rõõmsalt.] Ma
 usun, ma võitma siiski veel see protsess.
 [Käealt kinni Mariega ära paremale

poole.]

Emmerich. Ja - sääl ei jää muud midagi
üle tahta, muu häa isa - Othello äiapapa!

Gelhard. Ma keelan sul.

Emmerich. Anna andeks, armas papa, aga
et just sul seda pidi juhtuma - ja just nüüd! --
Küll kaubanõunik Brinnmeyer rõõmistas!

Gelhard [ehmatamult]. Täeva pärast mitte!

Uusgi inimese hing ei tohi sellest teada
säada. Isegi sinu pruut mitte.

Emmerich. „Pruut“ - [Hõisates.] Hurra, papa.

[Brinnmeyerit väljas silmates.] Härra kauba-
nõunik -!

Brinnmeyer [väljas, oxna jaunde ilmudes.]

Ma tulen! [Karb]

Gelhard [ehmatamult Emmerichile]. Tuma -
la pärast, et nüüd see Woodleigh kaib,
enne kui kaubanõunik teda näeb

Emmerich. Küll on ta teineta. [Brinn-
meyerile.] Mõelge emeti, papa on nõuus.

5. etendus.

Endised. Brinnmeyer

Brinmeyer [keskelt sisse tulles] Kas, kui ta enne rüüleb, mis mul temale ütelda on, mõtleb ta wahest meest riimber-
Emmerich, Ükskõik. Sest nüüd jooksen ma Elsa poole, haaran ta kätte wahela ja ei lase enam lahti! [Ära paremale poole.]

Brinmeyer. Te imestate wist küll, paruni härra.

Gebhard. Imestan - on ainuke asi, mida ma enam ei tee!

Brinmeyer. Imestate, et ma teid jälle üles otsin, selle järele, mis meie wahel on juhtunud!

Gebhard [mängitud imestusega]. Meie wahel? Ma ei tea tüesti!

Brinmeyer [rohmetult]. Kas! See on mul mõnna mööda! Teil naise ju isäraline mahu olewat. Me rüülsime ju ennist päris tublisti. Kas te siis ei tea, et te mulle peaaegu ust näitasite?

Gebhard. Mina - teile? Wäimata.

— Brinmeyer. Mina sest ju ka kinnal tänatud, aru ei saanud. Kui ma si tahva, siis kuu- len ma väga halvasti. Kuid natukene kartust tundsin siiski, kuidas te mind sin vastu saate võtma. Ma ütlesin ju teile in- ka ka nii mõnegi ^{kuuga} jamehuse.

Gebhard. Teie- mulle? Aga ei! Siis peate küll iseennast halvasti kuulnud olema.

— Brinmeyer [tema otsa waadates] Arvate? [Pistab sõrme kõrva ja raputab] Väimmalis see ju on. - Mina olen aga wandunud selle päale.

Gebhard. Ja igatahes - mis ka meie wahel ette wõis tulla - olgu unustatud! [Kätt vastu sirutades] Andke käsi

— Brinmeyer [Gebhardi kätt umbusklikult silmitsedes] Ei tee. Nii tihti kui meie teineteisele kätt oleme andnud, inka tuli sellest õnnetus.

Gebhard [ühte puhku kuuldatud lahku- sega]. Aga mis peaks siis mind veel meie wahel...

— Brinkmeyer. Lust müüd - Seit mis mul teile müüd ütelda on - kujutage enesele ette midagi äige hirmsat!
Gebhard [kartlinult] Mis siis?

— Brinkmeyer. Tä on siin!

Gebhard [arusaamatalt]. Kes?

— Brinkmeyer [saladuslikult] Tume täpp.

Gebhard [ehmatanult]. Te teate - ?

— Brinkmeyer. Ma tean! Kui ma en-
 mist roju läksin - istus ta saäl.

Gebhard [imestanult]. Teie juures käis ka ka?

— Brinkmeyer. Kuudas nii ka? Kas ta siis teie juures ka käis?

Gebhard [resigneritult]. Muidugi. Tä on ju praegu veel siin.

— Brinkmeyer. Kingsepp?

Gebhard [hõngemalt hingates]. Ah - teie nägite emast plekist?

— Brinkmeyer. Muidugi mäista. Teil ju seda ei ole!

Gebhard [wähe kohmetult, kogeldades] Ei ole
ei ole midugi jah.

Brinckmeyer. Aga minul on! Oma wahel
äeldud: hirmus inimene. Sa seda ütlen
ma teile otskoheselt: kui teie perekon-
nas seesugune hull nummer leiduss,
ma mõtlesin ka veel järele!

Gebhard [karthimult, parem. poole unne
poole piiludes, kogeleles] Aga see on ju
meie juures -

Brinckmeyer. Päris wäimata. - Ma tean! Ma
näen ka ära: on ikka häa asi niisugune
sugulus. Kui ma teie esivanemate rida
waatan... nii puhas, etse rõõm en waada-
ta! See on tõsi: niisugune perekond
peab puhtaks jääma.

Gebhard. Seda küll - aga - -

Brinckmeyer. Teil on sula õigus. Kui pere-
konna pää oлдakse selle eest wastutaw!

Gebhard. No ja - see tähendab...

Brinckmeyer. Ei, ei, ei - oлдakse wastutaw.
Kui mina oma poega wähe käewini

oleks ehja otsas pidanud - mulle poleks seda juhtunud! Mis pärast teile midagi ei juhtu?

Gebhard [sunnitult naerdes] Ja - seda küll, mis pärast ei juhtu mulle seda - sügust?!

Brinmmeyer. Teil on ju ka üks laps väljas ilmas! Aga teie istute siin juuges olemas.

Gebhard [nagu üleval] Ja, seda küll, nii ma istun.

Brinmmeyer. Ei aita midagi. Peab sellega juba leppima.

Gebhard [ohates] Siisgi keerleb see asi koledal kummal püüas ringi.

Brinmmeyer. No eodate, ma jutustan teile midagi, mis teid rohkem teiste mõtete peäle viib. Mõelge - alla küllasse on üks muurlane tulnud!

Gebhard [hmatanult tagasi pürgates] Väimata.

Brinmmeyer. Paris eht muurlane! Ma

ise nägin teda naugelt!

Gebhard. Siis nägite te wist halvasti!

Brinnmeyer. Ennust pidin halvasti kuul-
nud olema, niid pean ka veel halvasti
nägema!

Gebhard [rohmetult]. Mis siis niiregune siit
peaks tahtma?

Brinnmeyer. Ei ole aimugi. Küllap wist mõ-
ni rändaw tsirkus!

Gebhard [tasa sisscastuvalle Emmerichile]
Kas ta läks ära?

Emmerich [tasa Gebhardile]. Weel mitte.
Ma tulin praegu ta kübara järel. [Watab
wargi Brinnmeyeri kübara ja püüab
selle oma selja tähta]

Gebhard [katsab Emmerichi wargata]. Tee
iga wih.

Emmerich [jälle parem. p. ukse juurde
mängides]. Wabandage segamisest, kauba-
müscamisku härra. [üha]

Gebhard [rohmetu naeruga]. Kema pois,
minu poeg!

— Brinckmeyer [kes imestusega õmmeri
mängu on tähele pannud] Wäga kena!
Uga ütlege - mis ta siis õieti minu kü-
barast tahab?

Gebhard [hinnatamul]. Mis? S. c oli teie
kübar?

— Brinckmeyer. Muidugi - siin ja teist ei
ole - [Wäoelligi kübarat nähes ja wät-
tes? Ah ja, siin on ju -

Gebhard [tema käest ruttu kübarat
ära nisnud]. Minu oma! Wabanda -
ge üns silmapilk. [Kübaraga ruttu ära
par. poole]

— Brinckmeyer [ironiliselt resigniert] Kübarat
ei ole, mul enam ühtegi! [Imestanult
Gebhardile järele waadates] Mis tal
siis õige on?

b. etendus.

Brinckmeyer. Urich. Siis Gebhard.

Urich [kesnelt tulles chwalt] Paruni
härva, paruni härva - [Brinckmeyerile]
Mul on talle nimelt wäga tähtis teatus

tunna. Kus ta siis on?

Brinckmeyer. Ma usun, ta kerjab kübaraid. Kas teie teate vahelst mis temaga õieti on!

Ulrich. Kuudas nii?

Brinckmeyer. Ta on nii iseäraline! Paris kohutav on see minu arust! Kas tal wiimati nii wahel sekka mõneks tunniks - [etsa pääle tähendades] ära ei kao?

Ulrich [naerdes] Heidnu! Jumal, ta on wahel kergesti äritatav. Te nägite ju kui äkiliseks ta ennemalt minu vastu läks.

Brinckmeyer. Äkiliseks? No pange aga tähele, kuudas ta nüüd teie vastu saab olema.

Gebhard [tuleb Brinckmeyerii kübaraga paremalt poolt. Ulrichi nähes laiali lastatud kättega, liialdatud südamlikusega talbe vastu minnes] Aa - saäl ju ka mu armas Kuckrott! [Ponib kübara näest ära]

Brinckmeyer [salaja Ulrichile silge lüües] Näete - näete!

Ulrich [kõhnult]. Kii siis - kõin umista -

tud, armas parun?

Gebhard. Unustatud - ? Aga ma pa-
run teid [Ulrichi nätt raputades] pole
ju midagi leidnud!

Brummeyer [nagu üleval Ulrichile].
Näete - ta mälu ei tööta.

Gebhard. Üks väikene sõbralik matete
kahruminek!

Ulrich [rõõmustatult]. Olgu siis. Tänuks
selle eest teon teile ühe sõnume, mis teile
suurt rõõmu teeb! Teie tütar on Berlinis!

Gebhard [ahmatab]. Saäl te eksite!
See on Flooidas!

Ulrich. Aga ei. Minu abikaasa tuli
praegu Berlinist ja on teda ühes oma
sõbrannaga, kes teie tütarit endistest
aegadest saadik selgesti tunneb;
Leipzigis uulitsal näinud!

Gebhard. Siis on ta paraku halvasti
näinud.

Brummeyer. Näid näib te kah-
halvasti!

Gebhard [hirmu higi et-a päält kivataades] Ma sain emeti tänd hommisi alles. Floridast
 aja.

Ulrich. Saäl on veel midagi õige imelikku. Enmist luen ma ajalhest-sisserõitnud läht-samate wõeraste hulgas - Bristol wõeraste - majas: härra ja proua Woodleigh!

Gebhard. Sin ei ole emeti midagi imelikku. Ilmas on ju palju Woodleigh-isi!

Ulrich. Aga Floridast!

Gebhard. Floridasi on ka ilmas palju!

Ulrich. Ta perekonnaga seisab saäl!

Gebhard [kõrwale, haledalt]. Jesua ja Rebekka!

Ulrich. Teie seletasite mulle ju, et mister Woodleigh teie tütre nätt saab paljuma.

Gebhard. Mina? Seda, ei ole ma ialgi seletanud.

Ulrich. Aga, armas panu - -

Gebhard [tugevalt]. Tal!

Brimmeyer [tasa kuenrottile]. Ma

ütlesin ju teile: [otsa ette näidates]
pääst segi!

Ulrich. Nüüd ma ei tea teepoolt enam,
mis ma sellest arvama pean.

— Brinnemeyer [Ulrichile]. Ma ütlen ju
teile — temaga ei ole asi enam õige!
[Otsa ette näidates]

Gebhard [meeleheitlises tooli päale
langedes]. Ma näen, see asi ei aita
midagi, mu härrad. Seda saladust
ei saa enam kauemini varjata!
Ma pean sõna tõrises mõttes vänni
näitama!

— Brinnemeyer. Mis säält siis jälle tuleb?

Ulrich. Mis te sellega arvate?

Gebhard. Midagi hirmsat. [Haledalt]

Ta, kaubanõuuniku härra, nüüd ei sei-
sa asi enam selles, kas meie Dühnenid
valmis oleme teid oma perekonda
wastu wõtma; nüüd tuleb küsida, kas
teie meid veel wäart peate oma pere-
konda lasta!

Brinnmeyer. Aoh, kui see teie ainuke mure on, armas parun - see on meile ometi suureks auuks!

Gebhard. See oli auuks - eila veel!

Brinnmeyer. Teie teete ju näe, nagu oleksite tänal võri kuhugi sisse murdnud. . .

Gebhard. Minu perekonda on sisse murdnud!

Brinnmeyer [ei saa aru]. Kas teie siis kinnitatud ei ole?

Gebhard. Teie peate täit tõtt kuulda sama! Ta härra von Kuenrott, minu tütar on Berlinis. - Ta tema on selle mister Woodleighi naene!

Brinnmeyer. Siis võib ju ainult enne soovida!

Gebhard. Seda ei või mitte! Parun Duhneni väimees on - kuidas pean nüüd seda teile ettevaatlikult ütlemata on teatava tumeda värviga. . .

Ulrich. Teatava tumeda värviga?

Brinnmeyer. Ah see, nüüd ma mõistan! Teie arvate, ta on - - ?

- Gebhard [köledalt.] Weel tumedam!
Brinckmeyer. Weel tumedam? Kõh, ega
 ta ometi ^(kõh) meegeri ole?
Gebhard. Seda ta on. "Meegeri!"
Brinckmeyer [Ulrichile lühikese wah-
 aja järele.] On teil sõnu? Kuidas tuleb
 inimene misuguse asja pääle?
Gebhard [karblikult] Minu waimes
 on meeger!
Brinckmeyer [rahustades, nagu lapsega
 kõneldes, teda silitades.] Laske õige word
 enesega kõnelda, paunikene! Teie
 olete niid matuse äratatud ja wahetute
 midagi ära. See wõoras sääl all külas
 wõorastemajas - see on meeger!
Gebhard. See engi minu waimes!
Ulrich [nagu Brinckmeyeri, niusamati
 mängides ja sellesama tooniga.] Aga
 ei. See waimes on ju Berlinis wõoraste-
 majas.
Brinckmeyer. See on ju koguni teine!
Gebhard [ägedalt.] Aga kui ma Teile

atlen!

Brinnmeyer [rahustades] Ja, ja, ja! Änge
ennast ainult äritage... Kas te ei taha
klausselterssi - ehk pulbrit.

Gebhard [haledalt tagasi tõrjudes] Täna!

Brinnmeyer Ohh... Ah, nüüd ma mäistan!
Parunine - teie olete täna natukeses tuge-
vasti cinet võtnud? - See p see on. [Kaerab]
Eks ole, Kuckroth!

Ulrich [naerdes] Nõnda see küll on!

Gebhard [vihaselt] Aga ei! Ma ei ole ei
purjus ega hull! Ma räägin teile süla
tõtt - minu väimees on.

Brinnmeyer [vahele rääkides] Kaugur! [Talle
rahustades] Ja, ja, ja! [Ulrichile] Ei tule
emal seda päast välja ajada! Kuudas
te siis selle pöörase mõtte päale tulite!

Gebhard. Harva - ma palun teid uskuge
minid!

Brinnmeyer [nagu enne] Ja, ja, ja! Ainult
näilma werd! Ma usun ju teid ka! [Ul-
richile silmi pilgutades] Saal ei ole mi-

dagi parata - paruni väimees on neeger!

Gebhard Mis te ütlete nüüd selle kohta?

Brinckmeyer. Koh - jumal mis peab selle kohta ütlemat? On ju valgeid, kes valgeid on - ja on jälle musti, kes mustad on! [Õksid kehitudes.] Härra on crandid sellest seadusest!

Gebhard. Siis - ma küsin teid teie südametunnistuse nimel: [pühalinult]

Härra von Kuenroth, kas teil - meie suguluse vastu midagi ütelda on?

Ulrich. Minul - mitte võigi vähematgi!

Brinckmeyer. Seda soovis ta omale ikka.

Gebhard [nagu enne]. Sa teie, kauba - nõuuniku härra - teie avaldate ka oma nõuusalomist?

Brinckmeyer Meidugi! Olen täiesti nõuus! - Ma tean ju, et see tšesi ei ole!

Gebhard [meelt heites õhku haاراتes]

Aga härra... see on tšesi - see on tšesi!

Brinckmeyer [nagu enne]. Sa ju ju -

muidugi müüsta - on teie oma tean ju.
 [Kuckrottile] Ärge ometi vastu rõõnige!
 Kui parun seda ütleb, siis peate te ju
 ussuma!

Gebhard. Ja teie ei sea ennast ial selle
 seisukoha päale.

Brunnmeyer I kus ma müüd seda!...
 Selle päale ei sea ma ennast üleüldse
 mitte! On ju kõik kõige paremas korras:
 teil on neeger, minul kingsapp ja Kuck-
 rottil on nad õnnelikult mõlemad!

Ulrich. Täna waga.

Gebhard. Ja teie lubate mulle, et teie
 kalgi nimu wäimeest seda tunda ei
 lase -

Brunnmeyer [ei usu inna meel.] Kalgi!
 Auu paiga saab ta nimu lauas! Ja
 sõnasõprust jeon ma temaga!

7. etendus

Emdised. Woodleigh, Marie. Siis Else
Emmerich Lotti. Hans.

Marie [põnnalt poalt Woodleigh kätt

pidi wedades.] Tulge aga minu wärtu-
ture pääle!

Woodleigh [paremalt paalt] Kui hää
ema seda nii tahtma!

Brinnmeyer [Woodleigh nähes hirm-
sa wõnnumisega tagasi pürgates.] Kõige-
wägewam, kes see siis on?!

Gebhard, Minu wäimees!

Brinnmeyer [wäga inestades.] See
on ju meeger!

Gebhard, Seda olen ma teile ju üteli-
nud!

Brinnmeyer, Ah - see oli siis päris tõsi?
[otsesisert rinni wõttes.] Siis olin mi-
na pääst segü!!! See on mul mekna
mööda!

Hans [keskelt lothiga, wärskelt.] Sääb
me oleme jälle kerd!

Emmerich [Elsega keskelt, käsa laiali
laotades.] Minu Else!

Else, Minu Emmerich!

Brinnmeyer [paremalt pool ees] Laiali!

Müüd ei ole minna nõuus! [Woodleigh
pääle näidates.] Sääal en minu king-
sepp päris marmori kuju selle wastu!

Woodleigh [Brinkmeyeri poole naljaka
ahwardusega minnes.] Sa teid on ütelda
midagi wastu mind?

Brinkmeyer [kohkudes ruttu] Minul?
Aga mitte kõige vähemat! See oli ju Kuck
rutt.

Marie [teisel pool Gebhardile, paludes].
Gebhard, meie ei saanud Mariet enam
kätte - ta saab warsti riiat jändma!

Gebhard Meie poole? Aga ma ei taha
emeti.

Woodleigh. Oh - teie peab! Marie tahtma
ainult murutada käsi oma isal ja
ema emal; ja siis wõtame meie kaks
jälle oma õnn ja kandma kaugele mere
üle meie wainse maja sisse - päris üksi
iscenese meie tarwis!

Brinkmeyer. Minna omast tumedast
täpist nii ruttu lahti ei saa. Kingsepp

jääb.

Gebhard, Koh siis - tulgu!

Woodleigh [hõisates] Siis olen emeti
wõitnud minna protsess!

Anton [en Woodleigh wiimaste sēna-
de ajal kuskelt sisse tulnud, suurt
pilti nēnda kandes, et publikumile ai-
nult tagumine pool nāha on.]

Gebhard [pildi pāale tēhendades.] Mis
see siis on?

Woodleigh [pilti wōttes] See hārra
parun - see on teile! [Keerab pildi
ūmber, Nāha on nāhe needrilapse pāad,
mis nōnda suured on, et neid publikum
selgesti nāha wōib; pilt tohib ainult ta-
gasi hoidlikult naljanalt mējuda.]

Gebhard [tagasi pārgates.] Lesma
jā Rebekka!!

[Essee.]

